

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVII Spalis - October 21, 1982 Nr. 40

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ATOMINIS KLAUSIMAS

Vyskupai ir KGB vienoje pusėje

Vytautas Meškauskas

Nors ūkiniai reikalai dominuoja priešrinkiminiuose ginčuose, kartu rusena ir kitas klausimas, kuris greičiausiai išliks tik per prezidentinius rinkimus. Nerenkant paties prezidento, atskirų kongreso atstovų pasirinkimas dažnai priklauso nuo grynai lokalių klausimų, nors kai kur bus referendumai dėl atominio ginklų užšaldymo, kas neleidžia tą klausimą jau dabar nutylėti.

Aplamai imant - visi už tokį užšaldymą, tačiau administracija atstovauja pažiūrai, kad toks užšaldymas priimtinas tik susitarus dėl abipusio lygaus ginklų sumažinimo. Tuo tarpu administracijos kritikai duomenis apie sovietų pranašumą šioje srityje laiko perdėtais ir teigia, kad užšaldymas dabartinėje padėtyje tik padėtų tolimesniems susitarimams.

Prezidentas Reaganas priešrinkiminėje kampanijoje davė suprasti, kad užšaldymo dabartinėje padėtyje šalininkai yra kažkieno manipuliuojami. Toks pareiškimas sukėlė nemažai triukšmo. Juk užšaldymo dabar šalininkų tarpe yra visa eilė ne tik politikų, bet ir buvusių labai aukštų pareigūnų, kurie turėtų žinoti tą kalbą. Už tokį užšaldymą ir prieš atominio ginklų panaudojimą apskritai yra ir daugelis katalikų vyskupų, kurie ruošia tuo klausimu ganytojišką laišką. Pirmoje to laiško redakcijoje buvo toks sakiny:

'Mes labai abejojame, kad atominio ginklų panaudojimas ar grąšinimas juos panaudoti tikrai galėtų būti suderintas su tradiciniais gynybos ar teisėto karo principais.'

Tai pasakius, laiške keliama abejonė, ar 'iš viso yra leistina toliau turėti atominius ginklus'. Tokios prielaidos,

aišku, nesutinka su administracijos pažiūra. Gynybos Sekretorius Weinbergeris savo laiške vyskupams aiškino, kad jį baido ganytojiško laiško projekto vieta, kuria raginama atsisakyti nuo grąšinimo atominiais ginklais dar prieš susitarus dėl jų panaikinimo ar kontrolės:

'Faktas yra toks, kad visų valstybių nepaliečiamumas ir saugumas reikalauja, kad mes išlaikytumėm pastovų karinį balansą ir derėdamiesi dėl (ginklų) sumažinimo.'

Paties prezidento Saugumo Patarėjas W.P. Clark stengiasi įtaigoti vyskopus per buvusią ambasadore Italijai Clare Boothe Luce, jai primindamas, kad turint galvoje milžiniškas sovietų karines pajėgas, JAV pažadas ne naudoti atominius ginklus būtų vartų atkėlimas sovietų militarinei agresijai į Vakarų Europą.

Kritiškai žiūrint į 'pabudusią sąžinę', reikia aptarti ir vieną įtarimą. Kodėl triukšmas dėl galimo atominio ginklų panaudojimo keliamas tuo momentu, kai tai naudinga ... Sovietų Sąjungai? Juk ir užšaldymas jai tik padėtų, nes leistų jiems išlaikyti pasiektą persvarą Europoje - su SS-20 ir didesnėmis tarpkontinentinėmis raketomis, nutaikytomis į JAV! Ar tai tik supuolimas?

Pagalvojimui idomių duomenų pateikia Reader's Digest vyresniojo redaktoriaus John Barron knyga KGB Magiškas Karas Už 'Taiką', kurios santrauka pasirodė to paties magazino spalio mėn. numeryje. Jis jau nuo seno seka KGB veiklą ir ją yra aprašęs savo ankstyvesnėje knygoje.

KGB centras dabar yra įsitaisęs buvusiam garsiam Maskvos Liubiankos kalėjime, paverstame įstaiga. Joje yra spe-

(Nukelta į 4 psl.)

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos nariai savo metiniame susirinkime š. m. spalio 16 d. Clevelando Lietuvių namuose.
J. Garlos nuotr.

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos kultūrinė premija paskirta dail. Nijolei Palubinskienei

Šių metų spalio mėnesio 16-tos dienos vakare Clevelando lietuvių namuose įvyko Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos metinis susirinkimas-vakaras. Tai kasmetinė šventė Ohio lietuvių gydytojų gyvenime, kurios metu jie skiria ir įteikia draugijos metinę kultūrinę premiją jų nuomone tais metais daugiausiai kultūriniai pasireiškusiems asmenims.

Štai ir šiais metais jau tokia 26-ta iš eilės kultūrinė premija, gausiai dalyvaujant Clevelando lietuvių visuomenei ir gydytojų draugijos nariams, buvo įteikta grafiškai Nijolei Palubinskienei.

Pobūvį atidarė daktaras Henrikas Brazaitis pasveikindamas susirinkusius ir nieko nedelsdamas pristatė vakaro dalyviams šių metų laureatę. Iškviestas draugijos sekretorius dr. Dainius Degėsys įteikė laureatei čekį. Laureatė savo žodyje

Sekr. dr. Dainius Degėsys ir pirm. dr. Henrikas Brazaitis įteikia OLG D-jos kultūrinę premiją - 1000 dol. dail. Nijolei Palubinskienei.
J. Garlos nuotr.

nuoširdžiai padėkojo už jos įvertinimą ir pasidžiaugė, kad tai turbūt vienintelė gydytojų grupė kuri taip nenuilseamai remia kultūrinį darbą.

Meninę programą šiame neeiliniame vakare atliko pirmą kartą Clevelande iš Chicagos atvykusi Marija Smilgaitė. Menininkė yra baigusi dramos studijas Illinois universitete ir gražiai reiškiasi Margučio radijo programose. Marija Smilgaitė recitavo Maironio poeziją, balades kaip Čičinską, Jūrą ir Kastytį, bei keletą kūrinių iš Maironio Pavasario balsų rinkinio.

Nuotaikingose vaišėse dalyvavo virš 120 svečių bei beveik visi Clevelande gyvenantieji O. L. G. draugijos ankstyvesnių premijų laureatai, kaip mokytoja
(Nukelta į 4 psl.)

Aktorė Marytė Smilgaitė atlikusi meninės programos dalį OLG D-jos vakare.
J. Garlos nuotr.

Brežnevas: — Jei pripildysiu amerikoniškais grūdais šias slėptuves, kur tada dėsiau savo atomines raketas SS 20?

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

Neramumai Lenkijoje. - Naujos sovietų karinės galimybės laimėti be atominės energijos panaudojimo. - Amerika atsiliko lenktynėse užviešpatauti erdvėje.

Lenkijos valdžiai oficialiai likvidavus SOLIDARUMĄ - iki šiol jis buvo tik suspenduotas - Gdanskio ir Gdynios darbininkai atsakė streiku. Vyriausybė tada darbininkus mobilizavo, kas praktiškai reiškia kad neatvykimas į darbą gali būti baudžiamas kaip karių nepaklusnumu iki sušaudymo imtinai. Tokiom priemonėm ji gali priversti darbininkus atvykti į darbovietes, bet, žinoma, našumo nepakelsi.

Reagano reakcija į tai buvo 'didžiausio palankumo klauzulės' Lenkijai atšaukimas. Atseit, už čia importuojamas prekes, išskyrus maisto produktus, Lenkija turėtų mokėti didesnį muitą, bet ... lenkai eksportuoja tik maisto produktus-konservus. Didesnį galvosūkį Varšuvos valdžiai ir sovietams galima būtų patiekti paskelbiant Lenkiją bankrutavus dėl skolų nemokėjimų, bet tuo atveju bankai turėtų nurašyti Lenkijos skolas į nuostolius, ko jie labai nenori ...

Tuo tarpu, kalbėdamas Frankfurto tarptautinės knygų mugės atidaryme, buvęs JAV ambasadorius Maskvoje George F. Kennen, vadina mos sovietų 'sulaikymo' politikos iškėpėjimas, griežtai pasisakė prieš bet koki 'ekonominio' karo būdą. Bandymai ūkiniai paveikti kito krašto politiką ne karo metu tik vedą prie karo. Jis teigė, jog tik visai primityviai galvoja gali manyti, kad sovietai laiko karinę ekspansiją savo aukščiausiu tikslu, o ne siekia jau dabar turimos teritorijos konsolidacijos ir ūkinės pažangos ... Gyventi nuolatinėje atominio karo baimėje nemalonu, todėl negalima stebėtis priešatominiais sąjūdžiais, nepaisant jų naivumo ir kartais primityvumo.

Būdinga, kad ir šių metų Nobelio Taikos premija paskirta prieš atominio ginklavimosi aktyvistams, o ne Valesai ar Habibui, kaip buvo spėjama.

Britų strateginių studijų 'International Defence Review' paskelbė karo akademijos analisto C.N. Donnelly straipsnį, apie sovietų galimybes staigiu puolimu per 48 val. užimti visus svarbiausius strateginius taškus Vakarų Vokietijoje. Tam sovietai galėtų iš kiekvienos jų - Rytų Vokietijoje ir pas jos kaimynus sutelktų - 5 armijų sudaryti po vieną 'operacinę grupę' divizijos dydžio, kurios pramuštų kelią jas sekančiom armijom. Sovietus to kiam puolimui ruošti skatina faktas, kad NATO politiniais sumetimais ruošiasi gintis Vak. Vokietijos pasienyje (negalima juk aiškinti vokiečiams, kad karui prasidėjus jie bus užleisti sovietams, o tikras Vakarų gynimasis prasidės tik ties jos vakarinėmis sienom!). Antras faktas skatinas ruošti tokio pobūdžio ofensyvai yra tas, kad atominis ginklas pa-

naudoti gali leisti tik politiniai vadai prieš tai pasiekę sutarimo, kas reikalauja laiko. 'Zaibiniam' karui sovietai turi laikyti paruošties stovyje visas tas penkias armijas. Panaudoti menkia paruoštas divizijas, pašaukiant į jas atsarginius - nebus kada. Amerikiečių žvalgybos apskaičiavimu reikia bent 11 dienų pašauktiems atsarginiams susipažinti su naujais ginklais ir apie 10 dienų divizijai permesti į kautynių zoną.

Nors sovietų vadai, dėl pažengusio amžiaus, daugiau pasitiki jau išbandytais konvencionaliniais ginklais, jie nepalyginamai daugiau už JAV dėmesio skiria erdvės panaudojimui kariniams tikslams. JAV kongresas, priimdamas įstatymą ikuriantį erdvės administraciją - NASA, ipareigojo ją siekti 'taikingų tikslų visos žmonijos naudai'. Pas sovietus atitinkama institucija yra grynai karo žinyba. Tik nuo š.m. rugsėjo 1 d. Reagano administracija sudarė naują 'Space Command'. Specialistai tačiau mano, kad ką JAV dabar nedarytų, kiek pinigų neskirtų, per artimiausius kelis metus sovietai turi mirtingai pavojingą pranašumą erdvėje. Šiuo metu beveik visas JAV karinis susižinojimas-komunikacija vyksta tik satelitų pagalba. Tik satelitai gali išpėti ir apie eventualų sovietinės raketos į JAV taikinius paleidimą ir duoti kelio likos minučių laiko atsakymui. Jei taip, sovietams turėjo ateiti mintis, kad reikia ruošti eventualaus priešsatelitų sunaikinimui.

1981 metais amerikiečiai į erdvę pasiuntė 18 satelitų, sovietai ... 125! Per pirmus šešis šių metų mėnesius jie į erdvę pasiuntė 79 satelitus - vien birželio mėn. 15, t.y. beveik tiek pat kiek amerikiečiai per visus 1981 metus. 69% sovietų satelitų turi karinius uždavinius. Jie, pavyzdžiui, bando satelitus apginkluoti atominėmis bombomis. Bomba satelite turi tą pranašumą prieš raketos nešamą, kad ji galėtų pasiekti JAV per pietinį polių, kai tuo tarpu JAV yra pasiruošusios sekti raketą atskrendančios per Šiaurės polių. Jau penkiolika metų sovietai bando satelitus-naikintuvus (amer. vartoja 'killer' terminą). Amerikiečių erdvės mokslininkas Robert Jastrow nesenai N.Y. Times magazine prileido tokį atsitikimą:

Kol kas nei viena valstybė nevaržo bet kokio eismo erdvėje virš savo teritorijos. Turėdami satelitų-naikintuvų, sovietai vieną gražią dieną gali uždrausti kitų valstybių satelitams naudotis erdve virš jų teritorijos. Ką tuo atveju JAV galėtų daryti, ypač jei sovietai numuštų kelis satelitus? Kovoti sausumoje konvencionaliniais ginklais? O kas, jei so-

vietai dar paimitu savo globon jiems 'draugiškų' kraštų erdves? Kaip galima būtų sužinoti apie jų pasirengimus, sakym, Persijos įlankos rajone?

Iš viešnagės Kinijoje grįžęs R. Nixonas rašo N.Y. Times, kad galima ir toliau pasitikėti Kinijos dabartinės vadovybės pasiryžimu skolintis iš kapitalistinio pasaulio jiems naudingas technikas iki to laipsnio, kada praktiškai iš komunizmo nieko neliks, bet jie ir toliau formaliai laikysis komunistinio režimo formos. O kas liečia Taiwaną, jo saugumas daugiau priklauso nuo Vashingtono-Pekino santykių negu nuo jo paties apsiginklavimo. Kinija parodžiusi, kad ji gali sutikti su tokiu susitarimu, kuris nukeltų galutiną sprendimą tolimai ateičiai.

Teisingumo D-to Specialių tardymų įstaiga SIO triumfuoja po 3 metų pasiekusi pirmo laimėjimo. Rumunų stačiatikių arkivyskupas Valerian Trifa, 68 metų amžiaus, sutiko pats išvažiuoti iš JAV, bet prieš tai jis turėjo pasirašyti, kad yra dalyvavęs Rumunijos Geležinės Gvardijos organizacijoje, kurią JAV įstaigos kvalifikavo kaip fašistinę, ir savo dalyvavimą joje nusišėpęs įvažiavimas į šį kraštą, o tai nusišėpus - jis gali būti laikomas nepageidaujamu. Visi kiti kaltinimai - kad jis pvz. kurstęs žudyti žydus ir t.t. - buvo pagal tą susitarimą atšaukti. Arkivyskupo advokatas pareiškė, kad arkivyskupas jaučiasi labai pavargęs nuo ilgai besitęsiančios bylos ir buvo atsidūręs 'no win' situacijoje.

Ta proga įstaigos vedėjas Allan A. Ryan, jr. pasidžiaugė sovietų talka nacių gaudant. Sovietai buvę labai kooperatyvūs. Iš viso, įstaiga per tris mėnesius buvo užvedusi 550 bylų, kurių 210 dar tebėra vedamos, 25 perduotos teismams, o 13 asmenų laukia deportacijos. Kiekvieną mėnesį susekama po kelis naujus įtariamuosius. Keletas jau yra tokios

Iš kitos pusės

"Lietuvos neišlaisvins PROKLAMACIJOS" — paskelbė DRAUGO vedamajame M. Dr., nes:

"Nežiūrint kiek pavergtieji jaustūsi mūsų, išeivių, remiami, mūsų jų labai išgaunamos padrasinančios rezoliucijos — tik silpnas, popierinis pakaitalas ilgalaikiai ir nuosekliai Vakarų valstybių antisovietinei politikai, kokio, gaila, nematome ir turbūt nematysime. O nematysime tokios politikos, kol mūsų išminčiai apie sovietų imperijos piktybiškumą, grėsmę — bet ir sugriaunamumą! — skersai kelio stosis Vakarų pasaulio elgseną lemiantieji ekonominiai išskaičiavimai."

Man atrodo, kad šalia labai nebendrų ekonominių apskaičiavimų yra ir kitokių, nuolat besikeičiančių politinių. Imkim, pavyzdžiui, nepriklausomą Lietuvą, kuri, norėdama išvengti unijos su Lenkija, rėmėsi ... Sovietų Sąjunga. Pirmojo Nepriklausomos Lietuvos Dešimtmečio knygoje buvęs užs. reik. min. kun. Purickis rašė:

"Lietuva pasirašė taiką su Rusija kaip tik vykstant rusų lenkų karui. Vadinasi, MOMENTAS BUVO GERAS, nes nors rusų kariuomenė varė lenkus, bet karas vis dėlto nebuvo laimėtas ir galėjo viso ko atsitikti. Tai, ką pavyko Lietuvai išgauti popieryje, buvo nemaža ... Jei taikos sutartis būtų pasirašyta anksčiau, tai būtų gauta daugiau. Estija pasirašiusi taikos sutartį keliais mėnesiais anksčiau gavo penkis kartus tiek."

Purickis nutylėjo už ką Estija daugiau gavo. Per jos teritoriją iš Vakarųėjo tiekimo linija baltųjų rusų gen. Judeničio armijai, grąšinusiai Petrapiliui. Sudarydami taikos sutartį su sovietais estai tą tiekimą nutraukė ir net į Taliną atvykusį Judeničių suėmė. Už jo galvą Čeka buvo paskyrusi pusės milijono aukso rublių dovaną. Judeničius vis dėlto buvo paleistas tik labai stipriai britams ir prancūzams paspaudus.

Žinia, galima aiškinti, kad nevieningi baltųjų rusų sąjūdžiai iš anksto buvo pasmerkti nepasisekimui ir baltams mažiausiai rūpėjo Rusijos atstatymas. Kas galėjo įsivaizduoti už 20 metų ateisiančią nelaimę? To laiko politiniai sumetimai diktavo taip elgtis, nors daug kas jau tada žinojo ko galima tikėtis iš bolševikų. Dėl nesėkmės suorganizuoti priešbolševikinį frontą W. Churchillis tada (1920 m. kovo mėn.) rašė imperinio štabo viršininkui gen. Wilson'ui:

"Esu tikras, kad pasaulis, o ypač D. Britanija, pasėkoje netikusios ir nevieningos mūsų sąjungininkų ir mūsų pačių politikos, atsiradęs prieš dideles blogybes. Netrukus atsidursime prieš sujungtą bolševistinę Rusiją, smarkiai apsiginklavusią ir stiprėjančią iš lengvai pasiektų pergalių prieš išsidrėkusius oponentus ..."

Nepaisant tokio numatymo, pati D. Britanija netrukus susitarė su sovietais. Kaip seniau, taip ir dabar ...

Šiuo momentu, man atrodo, būtų naudingiau ne aiškinti, kad prezidentinės proklamacijos turi tik popierinės reikšmės (kas to dar nežino?), bet pagalvoti iš ko išplaukė dabartinės administracijos didesnis palankumas mūsų bylai. Tikrai ne dėl mūsų veiksmų padaugėjimo. Greičiau dėl mūsų bylos sutapimo su bendra administracijos antisovietinę retoriką. Juk norint apsiginklauti negalima aiškinti, kad nėra priešų.

(vm)

silpnos sveikatos ar taip pasėjęs būti sustabdytas. Įstaigoje ne, kad jų persekiojimas turėdirba 50 tarnautojų.

AMBER STUDIOS, Inc.

505 East 185 Street,

CLEVELAND, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

Galerijoje rasite didelį pasirinkimą sekančių menininkų tapybos ir grafikos kūrinių:

• Ignas	• Leach	• Žumbakienė
• Kezys	• Palubinskienė	• Zulik
• Rimas	• Petrikonis	• Nackowitz
• Hicks		

Galerija atidaryta pirmadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 6 val. vak., antradieniais, ketvirtadieniais nuo 12 iki 9 val. vak. ir šeštadieniais nuo 10 iki 6 val. vak. Uždaryta trečiadieniais.

Rimas Laniauskas, prezidentas

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiuro nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

RINKIMUOSE KARTAI IR VIENAS BALSAS NULEMIA

Demokratinėje santvarkoje didieji valstybiniai reikalai sprendžiami visuotiniu jos piliečių balsavimu, kuris šiame krašte būna kasmet lapkričio mėnesį. Didysis balsavimas, paprastai sutraukias didžiausią balsuotojų kiekį į rinkimines būstines, vykdomas kas ketvirtį metų. Tada renkamas JAV prezidentas, visi Atstovų rūmų nariai ir trečdalis Senato.

Europos ir kitų demokrati-
nių valstybių panašiuose rin-
kimuose dalyvauja apie 90-
95% visų balsavimo teisę tu-
rinčių piliečių. Tenka stebė-
tis, kad tik 60-70% amerikie-
čių eina balsuoti rinkimuose,
o kitais atvejais, pvz. renkant
savivaldybinius pareigūnus ar
pasisakant dėl mokesčių bei
kitų vietinių problemų, bal-
suotojų procentas dažniausiai
būna dar mažesnis. Ir toks
balsuotojų abejingumas ne-
kaip atestuoja piliečių sąmo-
ningumą. Jie ne tik neišnaudo-
ja savo pilietinių teisių, bet
nejaučia nė pareigos dalyvau-
ti valstybės valdymo bei tobuli-
nimo procese.

Didysis balsavimas, atvedęs
prez. R. Reaganą į Baltuosius
rūmus, o jo respublikonams su-
teikęs valdančios partijos pri-
vilėgijas, įvyko prieš dvejus
metus. Siemet lapkričio 2 d.
vyksta tarpiniai rinkimai maž-
daug trečdaliui Senato, vi-
siems Atstovų rūmų nariams
naujai dviejų metų kadencijai
o taip pat maždaug pusei vals-
tybių gubernatorių išrinkti,
kartu įvairioms paskirų vals-
tybių bei vietovių problemom
nuspręsti.

Politiniai komentatoriai ir
įvairūs visuomenės nuomonių
tyrimo institutai pranašauja,
kad ateinančiuose rinkimuose
būsiąs patebėtas nepaprastas
balsuotojų abejingumas ir da-
lyvaujas gal ir rekordiskai ma-
žas balsuotojų procentas. Tai
lemsianti aplinkybė, jog eko-
nominis gyvenimas su 10.1%
bedarbių nerodas greito atku-
timo žymių, gi abiejų partijų
(respublikonų ir demokratų)
rinkiminiais šūkiiais skelbia-
mos programos nekeliančios
entuziazmo. Valdančioji res-
publikonų partija iš Baltųjų
rūmų su savo dauguma Sena-
te — bet demokratams valdant
Atstovų rūmus — tiesa, apval-
džiusi infliacija, numušusi pa-

lūkanų procentus kredito istai-
gose, apkarpiusi federalinės
valdžios išlaidas ir sumažinusi
federalinius mokesčius, ap-
tramdžiusi sovietinio bloko plė-
timą ir tuo pačiu pakėlusį
JAV prestižą tarptautiniuose
santykiuose, vis dėlto negalin-
ti džiaugtis šimtaprocentinių
laimėjimų pasiekus.

Krašto gamyba šlubuoja —
pramonei nesiryžtan įmonių
moderninti, gamybos plėsti ir
atleistųjų darbininkų bei tar-
nautojų darban grąžinti. Res-
publikonų partijos vadovybė
kviečia balsuotojus paremti
jos programą, kurią vykdyda-
mi jie pasieksią ir bedarbių
skaičiaus sumažinimo, nors
tai pareikalausią ir laiko, ir
kantrybės.

O demokratai? Jie skelbia,
kad respublikonų partijos
ekonominė programa buvusi
pragaištinga ir neveiksminga.
Vietoj pozityvios kritikos, ku-
rios balsuotojai iš opozicijos no-
rėtų sulaukti, jie prašo tik bal-
suoti už demokratų kandida-
tus.

Būtų labai klaidinga many-
ti, jog ateinantieji lapkričio 2
dienos rinkimai būtų bereikš-
miai ir abejingumo verti. Tar-
pinuose rinkimuose, kaip šie,
valdančioji partija paprastai
praranda 30-40 vietų Atstovų
rūmuose. Praradus tiek ar
daugiau, būtų lyg ženklas,
kad gyventojų dauguma
prez. Reagano ir partijos eko-
nominėi programai nepritaria.
Demokratams tai būtų įžiebtas
žvakutė vilties, kad po dvejų
metų jie galėtų grįžti į Baltuo-
sius rūmus. Tuo tarpu, turė-
dami dar didesnę daugumą
Atstovų rūmuose, jie galėtų
daugiau kontroliuoti biudžetą
ir prezidento vetavimo galią.
Jie meilytų atgauti daugumą
ir Senate, nors tam beveik nėra
galimybių. Respublikonai
gi tikisi išsilaikyti Senate ir iš-
vengti didesnių pralaimėjimų
Atstovų rūmuose. Gi savo
žmonių turėjimas gubernato-
riais paskirose valstijose būtų
nemaža paspirtis ir vienai, ir
kitai partijai.

Apdairesni politiniai ko-
mentatoriai jau nebe dabar
yra pastebėję, kad tiek politi-
nės partijos, tiek darbo unijų
vadovybės jau nebeturi tos įta-
kos balsuotojams, kokią jie tu-
rėjo, sakysim, prieš 40-50 me-
tų. Šiandien balsuotojai, prieš
apsisprendami kam atiduoti

JAV Lietuvių Bendruo-
menės X Tarybos pirmoji
sesija įvyks spalio 23-24
dienomis St. Petersburg, Floridoje.

Pirmoji tarybos sesija
beveik visada yra ir pati
reikšmingiausioji sesija, nes
ji išrenka ir patį reikšmin-
giausią Bendruomenės or-
ganą — Krašto valdybą. Iš
tikrųjų sesijoje išrenkamas
tik Krašto valdybos pirmi-
ninkas. Visą pirmininko pa-
siūlytą Krašto valdybos su-
dėtį taryba tvirtina kores-
pondenciniu būdu.

Pagal įstatus "Taryba
yra vyriausia JAV LB or-
ganas" (14 paragr.) ir jis
ne tik renka centrinius or-
ganus, bet ir "nustato JAV
LB veiklos kryptį ir būdus"
(17a). Šito 17 paragrafo a
skirsnio įtaigojamos, visos
tarybos sesijos yra daug
laiko sugaišusios ir net aš-
triuose ginčuose skendusios.

Paprastai prieš sesiją ar-
ba ir pačioje sesijoje būna
sudaromos pagrindinių Ben-
druomenės veiklos sričių ko-
misijos. Tos komisijos sten-
giasi įrodyti neveltui posė-
džiavusios ir, sesiją bai-
giant, visai pilnačiai patei-
kia bent po kelias siūlymų
rezoliucijas. Bendras rezoli-
ucijų skaičius jau darosi
gana imponantiškas.

Tokios rezoliucijos ne tik
Bendruomenėje bet ir orga-
nizacijose vis labiau tampa
pajuokos objektu, humoris-
tų rašytojų dėkinga medžia-
ga.

savo balsą, ne tiek klausio pa-
šalinių įtaigojimų, kiek ima
vis daugiau ir daugiau vado-
vautis savo protu ir išmintimi.
Šiandieninis balsuotojas mei-
liau atiduoda savo balsą kan-
didatui, kuris savo galvosena,
charakteriu ir kvalifikacijomis
labiau tiktų siekiamai vietai,
nors jis būtų formaliai ne jo
partijos kandidatu išstatytas.
Šiandien vis daugiau ir dau-
giau yra balsuojama už žmo-
gų kaip asmenį ir valstybinin-
ką, bet ne politikierių, besi-
svoidantių pažadais, kuriuos po
rinkimų jau rytojaus dieną pa-
miršta, ką jis vakar žadėjo.
Ypač vengiama tokių, kurie
lengvai prižada dalykus, ku-
riuos šaltas protas ir gyveni-
miška patirtis rodo neįmano-
mais įvykdyti.

Balsavimuose lemia paduo-
tų balsų dauguma, nors tą
daugumą sudarytų ir vienas
balsas. O tas balsas kartais ga-
li būti ir tavo, mielas skaityto-
jau. Todėl ir ateinančią lap-
kričio 2 dieną turėtume susi-
tvarkyti taip, kad nė vienas
mūsų tautietis neliktų nepa-
balsavęs. Kas negali balsavi-
mo būstinėn nuvykti, tas tegu
iš anksto pasirūpina blankais,
kad savo balsą galėtų atiduoti
paštu. O ji atiduoti turėtume
už kvalifikuotus kandidatus,
kuriems ir lietuviški reikalai
nėra svetimi, ir kurie mus iš-
klauso, užtaria ir mums pa-
dėda per išstisus metus, o ne vien
tik rinkiminiam įkarštyje.

VIKT. MARIŪNAS

Jeigu visos Bendruome-
nės rezoliucijos su komisijų
ir jų narių vardais, kitomis
datomis būtų surinktos į
vieną leidinį, nustebtume
kokio storumo jis būtų. Dar
labiau nustebtų tas, kuris
ryžtųsi patikrinti, koks jų
procentas buvo įgyvendin-
tas ar bent mėgintas įvyk-
dyti. Vargu, ar būtų rasta
bent penki procentai.

Kodėl rezoliucijos nevir-
to darbo vaisiais? O todėl,
kad jos buvo atremtos į
idealias neegzistuojančias
Krašto valdybos, jos insti-
tucijų, apygardų ir apylin-
kių veiklos sąlygas. O taip
pat dėl to, kad tos sąlygos
nuolat ir dažnai netikėtai
keičiasi ir kad tą keitimąsi
junta tik tie, kurie konkre-
tų darbų dirba. Todėl ir nu-
eina rezoliucijos į bylas, o
darbai — įmanomais ke-
liais.

Savo pastabom nenoriu
nieko nuvertinti, nieko kal-
tinti. Kas buvo daryta —
daryta pagal įstatus ir pa-
gal išsibėgėjusią tvarką. Ir
taip dirbant, Bendruomenė
kristalizavosi, skobė savo
veidą, garsino savo vardą.

Tačiau iš čia kur stovime
ir iš šios dienos privalu kri-
tiškai pažūrėti į praeitį ir
blaiviu žvilgsniu — į ateitį.

Nors teisine prasme Ta-
ryba yra vyriausias orga-
nas, bet praktine prasme
Krašto valdyba su savo ta-
rybom, su apygardų bei
apylinkių valdybom — svar-
biausias. Linkėčiau floridi-
nei Tarybos sesijai šią tiesą
tvirtai įsisavinti. Tik tada
jos sprendimai ir siūlymai
galės būti veiksmingi toli-
mesnei bendruomeninei evo-
liucijai.

Bendrajai prasme šiai Ta-
rybos sesijai siūlyčiau ati-
džiai paieškoti tų veiklos
sričių, kur ir iniciatyva, ir
realizavimas galėtų būti ne
kam kitam, o pačiai Tary-
bai priskirtas darbas. Šios
sesijos laukia keli dėmesio
objektai.

1. Krašto valdybos pirmi-
ninko parinkimas. Svarbus
yra geografinis motyvas,
tolimų pakraščių vieta bū-
tų nepraktiška, taip pat rei-
kalaujanti didesnių išlaidų
kelionėms, telefonams. Ta-
čiau svarbesnis asmenybės
motyvas. Ieškotinas nuo-
saiškus, tolerantiškas, lygiai
užsiangažavęs visoms ketu-
rioms šio krašto Bendruo-
menės veiklos sritims. Pirmi-
ninko asmenybė papras-
tai teikia charakterį ir jo
sudarytai Krašto valdybai.
Labai pastebimas toks nuo-
saiškus, tolerantiškas, veik-
los sritims nešališkas buvo
kadenciją baigiantis Kra-
što valdybos pirmininkas Vy-
tautas Kutkus. Tokiu cha-
rakteriu reikėsi ir visa jo
valdyba. Viena kadencija
yra per trumpa tam, kas

užsimota, užbaigti. Tad gal
sesija ir gerai padarytų at-
siklausdama V. Kutkaus, ar
jis nesutiktų dar antrąją
kadenciją padirbėti.

2. Jau labai dėmesio pra-
šosi Bendruomenės struk-
tūros sudinaminimo reika-
las. Tarybos nariai šioje se-
sijoje turėtų specialiu nu-
tarimu išipareigoti jungtis
į apygardų ir apylinkių val-
dybų veiklą, dalyvauti jų
posėdžiuose ir skatinti bei
gelbėti neužmetant ir neuž-
delsiant aktyviai atsiliiepti
į centrinių organų bei insti-
tucijų planus, siūlymus, pa-
vedimus.

3. Neatidėliotinos inicia-
tyvos prašosi lituanistinio
švietimo reformos reikalas.
Ji būtų vykdytina remiantis
principu: lituanistinė mo-
kykla išsivijai. Juk grynas
anachronizmas, kai dar iki
šiولi laikoma pereinamą-
ja, laipsnine įstaiga. O iš
tikrųjų ji nėra jokios siste-
mos laipsnis, ji jokiai kitai
mokyklai neruošia. Ji turi
nugriauti dvasines sienas,
skiriančias ją nuo išsivijos
gyvojo reikšimosi už tų sienų.
Be jokių jokia logika
neparemtų, nieko neduodan-
čių keliavimų ir baigiamų-
jų egzaminų ji turi kiekvie-
na pamoka išvesti mokinį
į bendruomeninį judėjimą
gyvenimo egzaminų laikyti.
Turi būti paruoštos naujos
programos, išmetant, ko iš-
eivijos gyvenime nereikia,
o pridėdant — ko reikia.
Tam uždaviniui Taryba pri-
valėtų sudaryti vienoje vie-
toje nešališką pedagogų ko-
misiją. O kol komisija dirbs,
dabar nutarti, kad mokyklų
vedėjai su mokytojais turi
teisę programas interpre-
tuoti pagal siūlomą princi-
pą (lituanistinė mokykla iš-
eivijai).

4. Siūlyčiau, kad sesija
nutartų kreiptis į PLB val-
dybą, kad ji pakeistų savo
sprendimą ir 1983 metus
skelbtų ne įvairiai interpre-
tuotiniais "Aušros" metais,
o tiesiog "Tautinio atgimi-
mo" metais, nes tokia buvo
tikroji "Aušros" leidinio
prasmė ir išdava. Tuo pa-
čiu nutarti, kad 1983-tieji
būtų visokios iniciatyvos
metai rasti ir įtraukti į lie-
tuviškąją veiklą mūsų išei-
vijos vidurinėsios kartos
narius. Tokia turėtų būti
pati aukščiausioji 1983 me-
tų prasmė.

OWNER-OPERATORS

Contract carrier in Grand Rapids
needs owner operators to pull 45'
dry vans from Michigan to New Jer-
sey, Georgia, Texas, Colorado, Iowa,
also Reifers needed to West Coast.
High percentage pay off, weekly
settlements. Call Equity Transporta-
tion Inc., Ada, Mich. 49301. (616)
897-8467. (37-46)

**OPPORTUNITY FOR
1ST CLASS SKILLED**

VINYL EXTRUSION DIE MAKER
with at least 6 years experience in
fabricating vinyl profile dies. Must be
capable of making own layouts and
proportioning of profile dies. If in-
terested send resume to:

HOLM INDUSTRIES

P. O. BOX 4450
SCOTTSDALE, IND. 47170
Attn: STEVE ROBERTS

(39-43)

■ laiškai Dirvai

DAR DĖL VAIDILUČIŲ...

V. Kavaliūnas š. m. spalio 7 d. "Dirvos" Nr. 38 savo įdomiam straipsnyje: "Vaidilutės — istoriniai ar legendariniai personažai?",

Atominis klausimas...

(Atkelta iš 1 psl.)
cialus Aktyvių Priemonių departamentas, kurio uždavinys yra padėti Kremliaus politiniams tikslams atitinkamais veiksmai užsienyje - pav. patiekiant tam tikrus, dažniausiai suklaidytus dokumentus spaudai, organizuojant demonstracijas ir panašiai. Apie to departamento veiklą žinių suteikė 1979 m. į Vakarus pabėgęs jo pareigūnas mjr. S. A. Levčenko, veikęs Japonijoje. J. Barron pateikia daug idomių faktų iš tokios veiklos, kuri jau turi penkis metus praktikos (nuo 1976 metų).

Pirmasis jos laimėjimas, kuriuo departamentas labai didžiuojasi, yra sustabdymas amerikiečių apsiginklavimo neutroninėm bombom. NATO jau seniai skaičiavo, kad prieš sovietų tankų persvarą ji turėtų anksčiau ar vėliau griebtis atominių ginklų, bet sproges - kad ir mažas - taktinis atominis užtaisas sunaikintų viską 4 mylių radiusu. Tuo tarpu vadinama neutroninė bomba sunaikintų viską tik 500 jardų radiusu ir jo radiacija greitai pranyktų. Savaimė aišku, kad jos daug patogesnės gynimui.

KGB panaudojo net savo krašto baltistus. Jie pasmerkė neutronines bombas kaip priešingas Kristaus mokslui ir ragino savo bendratikius JAV 'pakelti balsą ginant taiką'. Prezidentas Carteris, kaip žinia, yra dievobaimingas baltistas. 1977 metais Zenevoje susirinko net 126 'taikos grupių', iš 50 kraštų, atstovai pasmerkti tą bombą. 1978 m. balandžio 7 d. Carteris isakė neutrono bombos paruošimus darbus sustabdyti. Pats Brežnevas asmeniškai padėjo ir apdovanojo ordinu sovietų ambasadorių Olandijai A.Y. Romanov už sukurs tytas tenai didelio masto demonstracijas, iš kur jos persimetė į kitus Europos kraštus.

Nuo 1981 m. vasario 23 d. sovietai pradėjo akciją už bet kokį atominių ginklų gamybos sustabdymą. Jie bijo, kad syki pradėję lenkyniauti, amerikiečiai atgaus savo buvusią persvarą.

Aišku, sunku prileisti, kad daugybė JAV politikų, žurnalistų ir dvasininkų būtų visi jie KGB tarnyboje ar jos nekaltos aukos! Siaip ar taip, žmogus su atominiais ginklais gali sunaikinti ne tik savo artimą, bet ir visą pasaulį. Žodžiu, susirūpinti yra pagrindo, tačiau kartu negali atsistebėti, kad tokiais atvejais iniciatyvos griebiasi KGB agentai, o ne atvirkščiai - kokie nors Vakarų mokslininkai, politikai ar dvasininkai! Ar ne liūdna matyti viename fronte išsirikiavusius JAV vyskupus ir KGB agentus?

panagrinėjęs kai kurių asmenų pasisakymus apie vaidilutę, straipsnį taip baigia: "Kuo tikėti: Lietuvių enciklopedija ar Kęstučio monografija? Viena tėra aišku: vaidilutės negalėjo būti ir nebūti. Jos arba buvo arba nebuvo..."

Žinoma, tikėti ar netikėti — niekas nedraudžia. Tačiau reikėtų abejoti: ar buvo senovės lietuvių tikyboje šventosios Romuvos, žyniai, vaidilos, šventosios ugnies garbinimas ir t.t. Pagaliau Liet. enciklopedija ir Kęstučio monografija šiuo klausimu dar nėra vienintelis ir galutinis žinių šaltinis. Yra ir senesnių. Pavyzdžiui, pirmosios Lietuvos istorijos autorius, Simanas Daukantas, savo BŪDAS — Senovės lietuvių kalbėnų ir žemaičių, aprašydamas senovės lietuvių tikyba, apie vaidilutes taip sako: "... Ant galo buvusios dar ir moteriszkosios KUNIGINĖMIS vadinamos, beje: našlės, bevaikės, kurios, mirus savo vyriszkiam, stojusios į kunigines, kurių darbas buvęs kurstyti šventą ugnį ir jautojautiems nekuriuose notyse reikšti laimę ar nelaimę. Vienok žinoma yra, jog tarp našlių buvusios kuniginėmis ir mergaitės. Vienos ir antros czisztatę už visų pirmiausių įstatymų turėjusios ir saugojusios, o jei kuri jį peržengė, tą kaip ukės nuodėmę sudegindavo..." (kalba palikta originali).

Yra dar senovės Prūsų teisynas, vadinama Chrisburgo sutartis iš 1249 metų. Ją plačiai nagrinėja rusų istorikas V. Pašuta savo istoriniame veikle "Lietuvos valstybės susidarymas". Senprusių ir lietuvių genčių tikyba buvo ta pati.

Nesuprantama, kokį ryšį turi su Lietuvos vaidilutėmis A. Mažiulio straipsnis L. E. XXXII tome, kuriuo aiškinama popiežiaus Grigaliaus devintojo 1232 metų bulė apie "gėlėmis vainikuotas mergaites". Jį mini V. Kavaliūnas.

Mano supratimu geriau tiktų senovės romėnų "vestales" palyginimas. Romėnų tikyboje ugnies garbinimas buvo panašus aiškių giminių

Dalis Clevelande gyvenančių OLG D-jos kultūrinės premijos laureatų. Iš kairės: muz. A. Mikulskis, dr. J. Jakštas, J. Stempužis, prof. A. Kuprevičius, V. Bučmienė, Vl. Plečkaitis, N. Palubinskienė ir A. Bielskus.

nėms ir ją kūreno ir saugojo jaunos mergaitės, vestalės.

J. V. Sūduvas

LKDS TARYBOS NUTARIMAI

Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos Taryba, susirinkusi į V-jį savo suvažiavimą Clevelande 1982 m. rugsėjo mėn. 18-19 d. d., priėmė tokius nutarimus:

1. Svarstydamą pavergtų brolių ir sesių vargus, Taryba su pagarba, meile ir užjautimu sveikina vienminčius ir visus geros valios lietuvius, okupuotoje Lietuvoje, kurie dėl savo įsitikinimų, tikėjimo bei ištikimybės tautai ir gimtajam kraštui dabar kenčia svetimųjų priespaudą.

LKDS Taryba tvirtai tiki, kad prispaustųjų ir pažemintųjų kančios turės baigtis pergale prieš blogį. Dirbame ir meldžiamės, kad ta diena greičiau išauštų.

2. Taryba pasisako prieš nekaltų lietuvių J.A.V. piliečių, apkaltinimus tariamais nusikaltimais prieš žmoniškumą vokiečių okupacijos metais per II-jį pasaulinį karą, naudojant falsifikuotus dokumentus, gautus iš Sovietų Sąjungos, bei iš ten atvykstančius "liudininkus".

Taryba nesutinka su specialaus tyrinėjimo biuro (Office of Special Investigations) metodais ir prak-

tika inkriminuojant nekaltus piliečius.

Taryba kviečia Vyriausiąją Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą ir Amerikos Lietuvių Tarybą sustiprinti žygius prieš tos įstaigos veiksmus, pažeidžiančius lietuvių, J.A.V. piliečių, teises ir tautinę garbę.

3. Taryba kviečia visus lietuvius jungtis į tautos ir krašto gelbėjimo darbą, laikantis darbų pasiskirstymo principų pagal savo sugebėjimus ir išgales šalpos, lietuviybės išlaikymo ir Lietuvos laisvinimo baruose.

4. Bendradarbiavimas su okupantu ar jo statytiniais yra Lietuvos interesus žeidžiantis faktas, žeminantis lietuvių garbę ir nusikaltimas tautinei drausmei bei okupacijos tiesioginis ar netiesioginis teisinimas. Tie, kurie tai daro ar bent koku būdu tai remia, tyliai pritaria, nusikalsta pavergtos Lietuvos interesams.

5. Taryba sveikina, pritaria ir žada savo paramą jaunų lietuvių grupei (Komitetui) padėti apsigynimo byloje lietuviams, J.A.V. piliečiams, apšauktiems tariamais nacių karo nusikaltėliais.

6. Taryba ragina Centro Komitetą ieškoti būdų patraukti į LKDS eiles ir krikščioniškosios demokratijos veiklą kuo gausesnius lietuvių būrius. Centro Komitetas raginamas iš naujo

Kultūrinė premija...

(Atkelta iš 1 psl.)

Vida Bučmienė, A. Bielskus, profesorius J. Jakštas, muzikas profesorius A. Kuprevičius, maestro A. Mikuskis, Čiurlionio ansamblį atstovavo V. Plečkaitis.

Po maldos, sukalbėtos kun. G. Kijauskos, S. J., sekė skanios vaišės ir nuotaikingi šokiai.

Vakaras buvo vykęs, gausus ne vien gydytojais, bet ir atsilankiusia plačiąja visuomene. (rd)

svarstyti Studijų Klubų atgaivinimo klausimus..

7. Taryba dėkoja inžinieriui p. Antanui Rudžiui ir prof. dr. K. Eringiui už dalyvavimą suvažiavime ir jų vertingą įnašą suvažiavimo darbuose.

EXPERIENCED CRAFTSMEN JEWELER special order jeweler to be able to custom craft mountings and set stones. Call 800-438-5826 for more information.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED PHYSICAL THERAPIST ASSISTANT

To work and live in small congenial community and a modern 206 bed J.C.A.H. Accredited hospital. Salary commensurate with experience & ability. Liberal personnel policies and fringe benefits.

APPLY CALL OR WRITE TO EMPLOY

MERCY HOSPITAL

1248 Kinney's Lane

Portsmouth, Ohio 45662

An Equal Opportunity Employer (38-44)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

'Susitikimas pamary' sutikimo parašėje

Balio Augino žodis, pasakytas Aurelijos Balašaitienės knygos "Susitikimas pamary" pristatyme Clevelande spalio 10 d.

James Elliot yra išsireiškęs, kad literatūra yra išminties sodas. Vyniojant šią parafrazę išeitų, kad rašytojas yra tas išmintingasis sodininkas, kuris tą sodą tvarko. O knyga — tai tas išminties medis, po kuriuo pavėsiu skaitytojas skaitydamas ne tik pailsi, bet ir, lyg tas medaus kopinetas, iš medžio žiedlapių — knygos puslapių — surenka išminties medų. Ir kuo žmogus perskaito daugiau knygų — tuo didesnis jo išminties sodas, tuo jis tampa turtingesnis dvasioje, įgydamas daugiau saldžios išminties...

Šiandien, kai į mūsų tarpą ateina dar viena literatūros sodo sodininkė, sodindama mūsų lietuviškon rašytį savitą medį, galbūt, būtų tikslu šia reta ir iškilminga proga, rašytoją įvedant į skaitytojų būrį, pakalbėti ne tik apie išėjusią knygą, bet jos parašėje ir apie pačią rašytoją, duodant bent atspindį jos dvasinio profilio.

Lietuviškosios išeivijos knygos būklę puikiai žinome. Ji nėra šviesi ir kelianti mums visiems daug rūpesčio. Kol kas dar klaidžiojame sutemoje, nerasdami tikrojo kelio šios problemos sprendimui. Tačiau, kaip matome, mūsų rašytojas, kad ir netekęs skaitytojo dėmesio ir paramos, vistiek nenustoja kūręs ir bando pats savo jėgomis tas kliūtis nugalėti.

Gyvenimo vandenys užlieja vakarykščią dieną, o žmogaus širdyje visad yra vietos vilčiai. Su ta šviesia ateities vizija ateina šią dieną Aurelija Balašaitienė — dar viena išeivijos autorė, kuri — tikiu, kaip ir mes visi, nemano kapituoti prieš nepalankųjį likimą, savanoriškai užsidėdama tą išeivijos rašytojo erškėčių vainiką.

Aurelijos Balašaitienės vardas mums nėra negirdėtas ir visiškai naujas. Mes, clevelandiečiai, ją puikiai pažįstame jau geras tris dekalas. Kaip skautininkę, liutuanistinę mokyklą mokytoją, visuomenininkę, pasikaitininkę ir rašytoją — žurnalistę, turinčią blaivią, logiškai šmaikščią plunksną. Ja ji elegantiškai — tarsi vėduoklę — valdo, kenedama opias lietuviškojo gyvenimo problemas. Žino ją, turbūt, ir visi, kurie skaito

Balys Auginas

mūsų spaudą, domisi mūsų gyvenimu, yra raštingi, arba save tokiais laiką. Ir užtat šiandien pristatydama naujos knygos autorė, ją įvesdamas į skaitytojų šeimą, jaučiuosi truputį neįaukiai. Įsivaizduokite, žmogų pažįsti geroką 30 metų ir dar su uodegyte, ir štai ji turi pristatyti tiems, kurie tą asmenybę neblogiau už mane pažįsta irgi 30 metų! Ar tai nėra svaiginanti ir klampi situacija? Tarsi stovėtum iki kelių vandenį, žiūrėdamas į vandenį, kuriame atsispindi gilus vasaros dangus. Ir nežinau žmogus, ar dangus vandeny, ar jau tu danguje? Tokia tai mano savi-jauta.

Ir dargi reikia kalbėti apie moterį! Energingą ir net prilgstančią stipriajai lyčiai. Ir ji kovoja su plunksna, neblogger kaip vyras su kardu! Na, aš, žinoma, nesu prieš moterišką judėjimą, bet situacija vyrams beveik nemaloni. Ypačiai tiems, kurie yra vyriški šovnistai! Seniau sakydavau, kad apie moterį kalbėti reiki atsargiai — tarsi eitim prie kalėdinės eg-lutės. Kad kaip dramblys neužmintum ant trapios kalėdinio žaisliuko! Kalbėti apie moterį reikia jau ne tik poetinio stiliaus, bet ir... drąsos! O visi puikiai žino, kad moterys ima šį tą ir nuslepia. Ne tik amžių. Tačiau, mano nuostabai, iš Aurelijos gavau leidimą kalbėti apie viską. Ji sutiko, kad aš ją traktuočiau, kaip vyrą. Kad atskleisčiau kai kuriuos biografinius bei kūrybinius slaptumus. O rašytojai turi daug kūrybinių paslapčių, ir ne visiems pavysta į jų kūrybinę virtuvę įeiti. Bet aš gavau leidimą. O gavęs kartą, nesusilaikysiu: būsiu visiškai atviras! Ją laikydamas lygiai teise su vyrais, vyriškai išplepėsiu rašytojos kūrybinės vilkduobes...

Aurelija yra daugelio žanrų puoselėtoja. Jos naujai, aišku, kalbą tas faktas, kad ji turi švelnią, moterišką sielą, šiltą, subtilų jautrių moteriškai savitą vidaus pasaulį. Savo kūryboje ji mus žavi daugiausia tomis moteriškomis spalvomis: savo šviesiu idealistiniu braižu. Savo tikėjimu į gerį ir grožį, kuris Aurelijos novelėse ryškiai dominuoja. Šį idealistinį ir šviesų — tvirtų moralės dogmų remiamą — pasaulį ji formavo, mano giliu įsitikinimu, būdama ilgametė

skautė, pedagogė, visuomenės veikėja, savo viduje visuomet išlikdama giedria idealiste. Kadangi abu mes esame šiauliečiai, tai turiu jums visiškai slaptai išplepėti, kad plunksnos aštrumą ir pirmuosius kūrybinius bandymus ji išmėgino, lankydama šiaulių Mergaičių gimnaziją. Ten kūrybinio įkarščio liepsnos apimta, ji savo pirmuosius sielos virpėjimus ir įkvėpimo pėdas paliko Vaikų žodelyje, Moksleivių Dienų puslapuose. Išgyvendama karo viesulą Vokietijoje, ji ten bendradarbiavoėjusiam lietuviškame laikraštyje Mintis. Tačiau visiškai literatūrai atsidėjo jau pasiekusi šį išeivijos uostą, kur pradžioje, augindama šeimą, dirbdama įstaigoje, neužmiršdama skautijos ir sūkuringojo lietuviškojo veikimo, dar laisvalaikio valandomis rašė eilėraščius, spausdindama Dirvoje ir Moteryje.

Įsikūrus Clevelando Rašto Klubui, kuris anuomet jungė visus vartojančius plunksną, rašančius ir šiaip mėgstančius raštą (anot, a. a. prof. Prano Skardžiaus išsireiškimo), Aurelija čia veikliai vadovauja visam judėjimui, tvarkydama visus vyrus, gyvai įsijungdama į literatūrines ir kultūrines diskusijas. Kaip žuvis nardė visokiose literatūrinėse problemose. Tuo metu ji atspausdino Draugo atkarpoje savo parašytus romansus. O jų buvo net keturi. Dalyvavo Dirvos novelės konkurse, laimėdama Dirvos premiją už savo novelę "Raudonasis automobilis".

Galbūt paskatinta šio pasisekimo, ji pereina į novelės žanrą. Juk tai mūsų rašytojų mėgiamiausias arklukas! O ir skaitytojai mielai juo jodinėja po atgaivos lankas. Novelių parašo visą krūvą ir vis deda į savo rašomojo stalo stalčių. Kai kartą, pasibaisėjęs, kad kandys jų nenuplėgijotų ir pasisavintų, išsikalbėjęs pasiūliau jai išleisti novelių rinkinį. O ji man: "Suspėsiu. Žinau pats, kaip yra su išleidimu!"

O, jei būtų manęs tada paklausius! Bet žinau — laikai buvo nepalankūs, debesuoti, o vėliau jau ir visai ūkanos aptraukė lietuviškųjų knygų leidimo padangę...

Ir taip būdama užimta skautiškuoju veikimu, rašinėdama į mūsų spaudą (Dirvą, Draugą, Darbininką, Tėviškės žiburius...) ji pagaliau pereina ir į žurnalistikos dirvonus, norėda-

KOLUMBO ROJUS ATRADIMO LEGENDA

BALYS AUGINAS

KAI Santa Maria, nuvargusi gulbė,
Priglūdo drungnoj ir saulėtoj įlankoj —
Jos pasitikt sugūžėjo minia:
Smalsių palmių būriai
Su žaliuojančiais skėčiais,
Aistringa pajūrio smiltis
Kurtizanės tingiam nuogume,
Ir triukšminga papūgų gauja,
Margaspalvėm tunikom plunksnų,
Rėkianti Naujo Pasaulio mūgėj. —

Degančios akys žiedų draugiškai žvelgė
Į žemišką rojų viliodamos:
Nuolankiai prie svečio kojų
Ananasai sudėjo dovanas — —
Ir dieviškai saldus derlius
Mangų ir papayų dvelkė
Išsirusių gyvybės sulčių
Pagunda — —

Ir Atvykėlis palietė lūpom
Gėdingai nuraudusių persikų skruostą — —
Čiabuvų bronziniai kūnai,
Suklupę svetingam krante,
Ant savo galvų užsidėjo,
Draugystės ženklan,
Inoringąjį svetimo delną — —

Iš jūreivių suskirdusių lūpų,
Lyg psalmės išsprūdusi paukštė,
Išganytojui išskrenda žodis:

San Salvador, San Salvador — —

2 —

Atrastoji Sala buvo jauna ir graži —
Kaip žemė pirmą gimimo dieną:
Jūros krikštoliu melsvu alsavo banga,
Geltonkasė pakrantė degė žiedų
Vainiku, ir džiunglių žalia nekaltybė,
Kaip gundanti vergė,
Užbūrė Kolumbo sparnuotąją sielą — —

Išdidus saulėtų dienų viltimi,
Atradėjas dėkingomis rankomis tarno
Šį žaliąjį Naujo Pasaulio smaragdą
Įdėjo karališkon Izabelės karūnon — —

ma ir ten išmėginti savo jėgas parodyti kūrybinių polėkių kupiną plunksną. O gal norėdama išjudinti stingstančios visuomenės veikimo kūdros vandenį.

Iš kur Aurelijai tiek energijos, to gyvumo ir žmogiškosios ištvermės — mes nežinome. Bent man neaišku. Tačiau, kaip sakiau, ar gali suprasti moterį? Aurelija man visada buvo nuostabi, nepa-vargstančios kultūrininkės pavyzdžiu.

Išbandžiusi visokeriopą rašytinį meną (netgi muzikinei pjesei parašydama libretą), Aurelija savo talentą patikėjo novelei, atėdama į lietuvių kūrėjų būrį su savo rinkiniu "Susitikimas pamary"...

Šia iškilminga knygos gimimo proga, mano nuoširdžiausi kolegiški sveikiniai Tau, miela Aurelija. Džiaugiuosi Tavąja knyga, nes ji reprezentuoja išeivio rašytojo gajumą ir kietą

kovą su nepalankiomis lietuviškai knygai sąlygomis. "Susitikimas pamary" šį vakarą beldžiasi į skaitytojų duris, kaip mielas lietuviškojo rašto kūdikis. Tikiuosi, kad skaitytojas atvers jam ne tik savojo namo duris, bet ir širdį, sutikdamas, kaip pasiilgtą savo šeimos narį!

Knygos pristatymo proga sveikinu ir dosnųjį, geraiširdį mecenatą, be kurio nūdienis išeivijos rašytojas — tolygus paukščiui be sparnų!

Didi pagarba šios knygos mecenatui Marcinui Žitkui prieš kurį lenkiame galvą. Taip pat padėka knygą apipavidalinusiai autorės dukrai Jūratei Balašaitytei už gražų ir menišką knygos aplanką... Ačiū ir visiems, kurie su meile prisidėjo, kad Aurelijos knyga — jos įtempto darbo vaisiai — patektų į nuoširdų skaitytojo glėbį...

Iš naujosios LKB kronikos Nr.54

Atlaidai Žemaičių Kalvarijoje

Milicija visais būdais terorizavo maldininkus

1982 m. liepos 2-9 d. dieji atlaidai Ž. Kalvarijoje vyko budint milicijos ir kariuomenės daliniams. Aplinkinių miestų mokyklose-internatuose buvo apgyvendinti milicijos kursantai, atgabentos iš Vilniaus kelios didelio galingumo ugniagesių mašinos, paruošta daugybė dengtų mašin su pasiklausymo aparatais. Tikinčiųjų mašinas, vykstančias į atlaidus tikrino 41 Valstybinės autoinspekcijos postas — jie visi turėjo tiesioginį radijo ryšį su radijo centru, įrengtu Pasruojės žuvų ūkyje Juodėnų II kaime. Atvyko net Respublikinės autoinspekcijos viršininkas Vaitasius ir generolas žemaitis. Pasruojėje įrengė skaičiavimo centrą, į kurį perduodavo visus patikrintų mašinų numerius ir taip nustatydavo kelintą kartą mašina vyksta į Žemaičių Kalvariją. Čia apsilankę kelis kartus vairuotojai, buvo kaltinami uždabiavimu. Neiškirdavo net ir kunigų.

Kaimyninės Tirkšlių parapijos klebonas Vincentas Gauronskis kasdien vakare vykdavo namo. Kartais jis atveždavo į atlaidus savo kaimynus, Mažeikių kunigus, todėl autoinspekcija jį sustabdė ir nukabino valstybinę mašinos numerį, replikuodami: "Daugiau nebe-kursuosi!"

Liepos 5 d. vakare Sedos kleboną Petrą Serapiną, talantiną atlaiduose, iškviėtą pas ligonį į Plinkšes. Sugrižus vairuotojui Paulauskui valstybinę autoinspekcija atėmė vairuotojo teises.

Liepos 3 d. vakare, grįžtant iš atlaidų, autoinspekcija sulaukė kun. Kaunecką netoli Sedos ir nebeleido toliau važiuoti asfaltu, bet įsakė grįžti ir važiuoti žvirkeliu per Alsėdžius.

Per visą oktavą Ž. Kalvarijos gatvėmis visą laiką vaikštinėjo milicininkų bei draugovininkų būriai, važinėjo autoinspekcijos mašinos. Nors pakelėse spokso-davo didžiuliai būriai autoinspektorių ir milicininkų, bet prie posto eilėje kartais tekdavo laukti patikrinimo net pusę valandos. Visose autobusų stotyse budėdavo milicininkai. Tikinčiųjų pasamdytus autobusus sulai-kydavo, keleivius išlaipin-davo ir jie kelionę turėdavo baigti pėsčiomis, o vairuo-tojams atimdavo teises. Vis-a tai buvo daroma, norint įbauginti ir išgąsdinti tiki-nčiuosius.

Jau iš anksto aplinkinių rajonų apylinkių darbuotojai skleidė kalbas, kad šiais metais nebus leidžiama vyk-

ti į Ž. Kalvariją, — ją sau-gos milicija ir kariuomenė. Tokios kalbos buvo paskleis-tos ir visoje Lietuvoje. Net iš Vilniaus ir kitų tolimų

patekti į Panų kalną. Uršu-lė Motūzienė bandė nuvesti į Panų kalną savo giminaičius anksti rytą, dar neiš-aušus. Iš miškelio iššokė mi-

Atlaidai Žemaičių Kalvarijoje 1967 metais.

vietovių pažįstami skam-bindavo telefonu tikintie-siems ir kunigams klausda-mi, ar bus leidžiama atvyk-ti į atlaidus.

Nežiūrint visokių provo-kacijų, šiais metais maldi-ninkų buvo ypač gausiai. Į kryžiaus kelio kalnus tiki-n tieji kasdien eidavo su pro-cesija, nešant po baldakimu didžiąją kryžiaus relikviją. Didžiąją Kalvarijos dieną ir kunigų tradicinį trečiadienį relikviją nešė pats vys-kupijos valdytojas kun. An-tanas Vaičius. Kalnuose sa-kė pamokslus, skelbė kry-žiaus kelių intencijas. Be-veik kasdien eidavo kry-žiaus kelių, atsisteisimo in-tencija už Panų kalno kop-lyčios išniekinimą.

Liepos 7 d. (trečiadienį), šv. Mišias už tautos blaivy-bę ir tyrimą koncelebravo vyskupijos valdytojas ir apie 80 Telšių vyskupijos kunigų bei svečių iš kitų vyskupijų.

Atlaidų dienomis milici-ja ypatingai saugojo Panų kalną. Į Pasruoję ir Panų kalną uždarė visus įvažiavi-mus. Miške, ties Pasruoje pastatė ženklus, draudžian-čius 5 km. sustoti (jų ne-nuėmė visą liepos ir rug-piūčio mėn.), panaikino Pasruojės ir Paplinkšės au-tobusų stoteles, dėl to viet-i-niams gyventojams tenka eiti pėsčiomis 10 ir daugiau kilometrų. Net laidotuvių dalyvius (laidotuvės buvo Staškauskų šeimoje) pralei-do tik po ilgų patikrinimų, įrodžius savo giminystės ryšius. Viena tolimesnė gim-i-naitė buvo visai parai su-lai-kyta su gedulingu vaini-ku, įtariant, jog norėjusi

licininkai ir kareiviai visus, net mažą vaiką, smarkiai sumušė.

Telšių telefonistės priva-lėjo visą laiką palaikyti tie-sioginį Pasruojės ryšį su Vilniumi.

Sąrašyje su atlaidais tar-dė daug jaunimo ir vaikų. Saugumiečiai demonstraty-viai stebėjo ir fotografavo procesijose ir kryžiaus ke-lio kalnuose dalyvaujantį jaunimą ir vaikus. Draugo-vininkai, su raudonais raiš-čiais, grįžtant iš kalnų pro-cesijai, ateidavo net į šven-torių. Milicininkai ir drau-govininkai gaudydavo pa-vieniui į miestelį išėjusius vaikus, ir juos versdavo ra-šyti pasiaiškinimus, kaip jie pateko į Ž. Kalvariją, kas juos atvežė ir kas organi-zavo? Dar kitus suėmė jau grįžusius į namus. Pvz.: lie-pos 7 d. trylikametį Romu-aldą Grušą milicininkai pa-grobė vėlai vakare Telšiuose prie pat namų ir nuvežė į milicijos skyrių tardymui. Kitą vakarą jį vėl sulaukė prie namų ir nuvežė į mili-cijos postą Ž. Kalvarijoje, kur tardė iki 3 val. nakties. Tardant reikalavo rašyti milicininkų diktuojamą pa-siaiškinimą. Kai Romualdas atsisakė tai padaryti, čekis-tai užsuko jam ausį ir įme-tė į rūšį, kur buvo ir dau-giau vaikų. Juos paleido tik 6 val. ryte. Vaikas iš rūšio nuėjo tiesiai į bažnyčią ir tą dieną vėl dalyvavo kryžiaus kelių procesijoje. Panašiai buvo tardyti daugelis 10-15 metų vaikų. Diktuojant pa-siaiškinimus, tarp kita ko buvo reikalaujama rašyti tokį tekstą: "Telšių kun. J. Kauneckas liepė mums rink-

tis į Alsėdžius, o iš ten su kryžiais ir vėliavomis turė-jome žygiuoti į Panų kal-ną." Be to, vaikai turėjo ap-rašyti, kokiais rūbais buvo apsirengę, kas juos davė, kas atvežė į Ž. Kalvariją, kas organizavo procesijas? Po to lape, palikus daug vie-tos, buvo reikalaujama pa-sirašyti lapo apačioje. Vai-kai buvo gąsdinami, kad jie nusikalto, dalyvaudami pro-

dyta iki nakties), Violeta Ričkutė (paimta Telšiuose su motina), Saulė Gaižaus-kaitė, Rasa Kačinskytė (su motina), Jolanta Juodžytė, Alma Dimbinskytė, Reda Uksaitė (su motina, ji atsi-sakė rašyti pasiaiškinimą ir tardoma nepasakė nė žo-džio), Romas Žalionis (su-lai-kytas Ž. Kalvarijoje), Elena Gudaitė (paimta iš namų), Aurelija Gaučytė ir kiti.

Po atlaidų į Plungės raj. vykd. komitetą buvo pa-kviestas Ž. Kalvarijos kle-bonas kun. Alfonsas Luko-ševičius ir ispėtas, kad atei-tyje jis bus baudžiamas, jei atlaiduose kalbės valdžios nepatvirtinti pamokslininkai, o tokie šiais metais pa-sakė net 9 pamokslus.

Kun. Alfonsui Svarinskui Viduklės apylinkėje Rasei-nių raj. vyk. komiteto pirm. pav. O. Stonienė perskaitė tokio turinio ispėjimą: "Re-liginių susivienijimų nuo-statų 19 str. yra pasakyta, kal kulto tarnų, religinių pamokslininkų veiklos rajo-nas apribojamas jų aptar-naujamo susivienijimo na-rių gyvenamąja vieta ir atitinkamų maldos namų buvimo vieta.

Nustatyta, kad kun. Alf. Svarinskas be vietos val-džios sutikimo atlikinėjo re-ligines apeigas, sakė antivi-suomeninio ir šmeižikiško turinio pamokslus 1982 lie-pos 2-9 dienomis Varduvoje.

Tenka pažymėti, kad kun. Alf. Svarinskas už minėtų kultų įstatymų pažeidimą jau buvo ispėtas 1981. X. 1.

Dar kartą reikalauju, kad kun. Alf. Svarinskas laiky-tųsi įstatymų apie religinius kultus ir ispėju, kad už jų pažeidimą Jūs galite būti patrauktas administracinėn atsakomybėn. 1982 m. lie-pos 12 d. Pasirašė — RRT Įgaliotinis P. Anilionis".

(LKB Kronika Nr. 54, 1982 m. rugpiūčio 15 d.)

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

FSLIC

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

II Pasaulio Lietuvių Dienos

Antanas Juodvalkis

Visų komitetų, komisijų ir talkininkų susitikimas įvyko 1982 m. rugsėjo 19 d. ateitininkų namuose, Le-monte. Dalyvavo pilna šimtinė moterų ir vyrų, išijungusių į Antrųjų Pasaulio lietuvių dienų (II PLD) ruošą. Bent trys ketvirtadaliai dalyvių priklauso jaunajai ir vidurinei kartai, o pensininkų amžiaus tėra tik keliolika asmenų. Toks gausus jaunųjų išijungimas ir išipareigojimas, žada PL Dienų pasisekimą ir šviežumą. Jaučiamas vadovų gyvumas, gaivališkumas ir noras šias Lietuvių Dienas padaryti tikra lietuvių demonstracija ir išeiti į amerikiečių visuomenę.

Komiteto pirmininkas dr. Antanas Razma pasidžiaugė, kad, nežiūrint gausių savaitgalio renginių, susirinko toks gausus dalyvių skaičius ir paprašė atskirų renginių komitetų bei komisijų pirmininkus supažindinti su savo nariais. Po susipažinimo komitetų ir komisijų nariai išsiskirstė į atskirus kamarius aptarti savo darbus ir paruošti siūlymus.

Šiame susirinkime nebuvo padaryta galutinų nutarimų, bet surinktos nuomonės ir siūlymai programos ir darbotvarkės klausimais. Tarp atskirų renginių atsiranda susikirtimų, kuriuos tenka derinti. P LDienų atidarymo klausimas, dėl naujų siūlymų, įgauna naują formą ir reikalingas platesnio išsiaiškinimo. Tikslinamas renginių kalendorius.

Seimui rengti komitetas seimo posėdžiui vietą numatė Jaunimo Centra, esantį trijų didžiausių lietuvių gyvenviečių — Marquette, Brighton ir Gage Parkų vi-

duryje, visiems lengvai pasiekiamoje ir žinomoje vietoje. Sportininkai spaudžia, visus renginius daryti vienoje vietoje — Illinois universitete, Chicagoje. Sunku apspręsti kurioje vietoje būtų naudingiau ir atsilankytų daugiau žmonių. Mano nuomone, lietuvių seimas ventoje aplinkoje ir savoje ventoje aiplnkoje ir savoje lietuviškoje pastogėje, jei norima, kad minėtų vietovių gyventojai dalyvautų seimo posėdžiuose. Galutiną sprendimą turės padaryti organizacinis komitetas. Kol toks sprendimas nepadarytas, tebevyksta karštos diskusijos.

Tarp gausybės komitetų ir komisijų yra ir daugiau susikirtimų. Finansų telkimas priklauso Finansų komitetui, bet vykdo ir atskirų renginių komitetai, kurių ėjimai nevisada derinasi. Pav. operos pastatymo išlaidoms mažinti mecenatus telkia Kultūrinių renginių komitetas su operos valdyba ir teikia numatytas privilegijas, kurios nevisad derinasi su Finansų komiteto sutartom. Gausybėje komitetų ir komisijų nelengva išvengti didesnių ar mažesnių susikirtimų, kuriuos reiks suderinti. Užsispyrimu ir atkaklumu čia nieko neatsiekama, bet reikia derintis ir vykdyti organizacinio komiteto nutarimus, ko prašė ir pirm. dr. A. Razma.

Kultūrinių renginių numatyta daug ir įvairiose vietose. Vien tik dailininkų parodų numatoma 4 — Čiurlionio Galerijoje, GALERILIOJE, Balzeko muziejuje ir dar nenustatytoje vietoje. Tautodailės, "AUSROS" šimtmečiui paminėti paro-

ga, du Antro kaimo spektakliai, spaudos ir plokščių kioskas, filmų vakaras, kūrėjų vakaras ir kt.

V PLJ kongreso pirm. V. Abariūtė pateikė detalinį pranešimą apie numatomus įvykius, iš kurių pažymėtini:

1. Atidarymas 1983. VII. 1 d. Chicagoje,
2. Stovykla — 1983. VII. 4-10 d. d. Oberlin college, prie Clevelando,
3. Studijų dienos 1983 VII. 11-20 d. d. Trent universitete, Peterborough prie Toronto, Canada,
4. Uždarymas — VII. 28 d. Montrealyje, Canada.

Sporto žaidynių komitetas veda registraciją ir tikisi sulaukti 1000 sportininkų. Geras būrys sportininkų atvyksta iš Australijos. Derinamas renginių laikas ir vieta. Problemą sudaro 150 teisėjų ir 100 pagalbininkų suradimas. Sporto žaidynių atidarymas numatytas 1983 m. birželio 26 d. Illinois universiteto aikštėse, Chicagoje.

Dainų šventės komiteto pirm. V. Momkus painformavo, kad jau užsiregistravo 37 suaugusių chorai su 1355 dainininkais ir 8 jaunučių su 460 dalyvių (ar gali būti, kad jaunučių chorai turi po 57,5 narių vidurkį), kai tuo tarpu suaugusių vidurkis yra tik 36,6 choristai.

Pranešimus padarė ir kitų komitetų bei komisijų pirmininkai, bet kai kurių darbas tebėra planavimo stadijoje ir laukiama daugiau žinių.

Svarbus yra Finansų telkimo reikalas, nes renginių sąmatos nuolat keičiasi ir auga. Finansų telkimo komitetui vadovauja pats II PLD komiteto pirm. dr. Antanas Razma, pavaduotoju

pasikvietęs Birutę Bagdonienę. Užumazga jau padaryta. Susitarus su JAV ir Kanados LB Kraštų valdbybų pirmininkais, aukos bus renkamos per LB apygardas ir apylinkes. Pirmosios apylinkių aukos jau pradeda plaukti.

Svarbų pajamų šaltinį sudaro pokylių pelnas. Renginių komiteto pirm. M. Remienė ir apyg. pirm. K. Laukaitis informavo, kad yra numatyti surengti net keli pokyliai. Pirmasis pokylis įvyksta š. m. spalio 30 d. Jaunimo Centre, Chicagoje, antrasis — 1983 m. sausio 22 d. Martinique pokylių salėje, trečias ir pats didžiausias, uždarymo pokylis įvyks 1983 m. liepos 3 d. Conrad Hilton dviejoje salėse, talpinančiose 2000 svečių. Viena salė numatyta suaugusiems, o kita — jaunimui.

Be to, numatomas susipažinimo vakaras ir jaunimui šokiai visą savaitę didžioje Jaunimo Centro salėje. Paimti du orkestrai.

Sudaryti ir veikia spaudos ir informacijos, religinių reikalų, ryšio su valdžios įstaigomis, bilietų, transportacijos, nakvynių ir kiti komitetai bei komisijos. Meno vadovu pakviestas dail. Vincas Lukas, leidinio koordinatorium Bro-

nys Nainys, teisiniu patarėju adv. Saulius Kuprys ir kt.

II-sios Pasaulio Lietuvių Dienos yra reikšmingas renginys, savo apimtimi ir išijungusių žmonių skaičiumi. Jau tokios masės žmonių įtraukimas į aktyvų darbą, yra didelis laimėjimas. Laukiama, kad šiuose renginiuose dalyvaus ne tik Chicagos ir šiaurinės Amerikos (Kanados ir JAV), bet ir kituose kontinentuose gyvenant lietuviai. Tikimasi sulaukti bent 15,000 žiūrovų dainų šventėje, operoje, sporto žaidynėse ir gausiuose kultūriniuose renginiuose. Jau dabar planuokime laiką ir rezervuokimės vietas.

Visais II PL Dienų reikalais kreiptis šiuo adresu: 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60629, USA, telef. 312-778-2200.

Visos aukos nurašomos nuo federalinių mokesčių. Čekius rašyti: II Lithuanian World Festival.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

7-3 and 3-11 shifts.
To work and live in a small congenial hospital, and a 23 bed hospital. Good starting salary. Differential for evening & night duties. Liberal personnel policies & fringe benefits.
Apply call or write to D.O.N. or Administrator
NORTH RUNNELS HOSPITAL
BOX 185
WINTERS, TEXAS 79567
915-954-4553 (37-43)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Advokatas Petraitis danguje

(4)

Klemensas Jūra

O iki šiol neturime nei vieno advokato danguje! — jis vėl atsivertė knyga. — Štai, jeigu mes čia ir neminėjume profesinio piktnaudojimo — apginti kaltuosius ir neužtarti nekaltųjų ir kitų dar smulkesnių "etc.", o šitos paskutinės trys jau gana suteptos bylos...

— Bet... šventasis Vartų viršininke, aš juk tų bylų dar neapgyniau...

— Nesuspėjai! Buvai sutikęs, tik gyvenimas nutrūko anksčiau. Svarbu intencija! Turėjai intenciją... Ne, ir ne! Nieko negaliu padėti ir man tikrai gaila — trūksta nuopelnų, geros valios, darbų, etc, etc...

— Bet, aš... — staiga suglumo garsusis advokatas ir nutilo.

Šventojo veidas dar daugiau sušvelnėjo: — Mielasis, toks įstatymas! Be nuopelnų Amžinosios rimties, džiaugsmo ir ramybės rojus nė vienam mirtingajam nėra pasiekiamas. Mano sekretoriai-angelai labai rūpestingai suregistruoja visus žmonių veiksmus ir darbus žemėje (jis dar kartą pervertė kruopščiai prirašytą knygą). Gailiuosi, mielasis įstatymų

daktare... — sunkiai atsiduso, užvertė ir atsargiai ją padėjo lentynoje.

— Nereikia apgailestauti, ne! Aš lenkiuosi prieš įstatymą. Nėra ko gaisinti tamstos brangų laiką: įstatymas yra įstatymas! — keleivio veidas vėl prašviesėjo. Atrodė nurimęs ir susitakęs su neišvengiamu likimu.

— Nieko neveiksi... Tenka keliauti tolyn, ieškoti kitos pastogės. Aš tik meldžiu vienos malonės: leiskite man valandėlei prisėsti tenai, kampelyje, prie durų. Norėčiau atsikvėpti po tokios ilgos ir varginusios kelionės. Norėčiau nuimti tuos kojas nuspaudusius labai nepatogius batus...

— Jeigu norite... — šventasis abejingai pamoko ranka.

— Labai, labai dėkoju, — atsiduso keleivis, sėsdamas ant žemo suoliuko ir patenkintas visa krūtine atsikvėpė.

— Ach, koks kvailas ir netikęs įprotis laidoti mirusius su tokiais sunkiais drabužiais ir ankštais batais, o kelionėje nieko negali nuvesti. Tamsta, šventasis Petrai, tikrai esate

laimingas: sėdite čia sau patogiausiais. Retkarčiais pasitikrinkite kartotekoje ar knygoje, ir vėl sau ramiai snūduojate...

— Na, ne visai taip... — numykė šventasis vartų viršininke. — Pavyzdžiui, Didžiojo karo metu, tai yra norėjau pasakyti — dviejų Didžiųjų karų. Tada man teko net ir labai sunktis ir sunkiai pavargti...

— Aha, žinoma! Taip, žinoma... Bet toki neatsitinka kasdieną. Bendrai sakant, tamstos gyvenimas yra patenkinamai ramus ir lengvas.

— Negaliu skustis, ne. Tik... retkarčiais nusibosta... — jis mostelėjo ranka ir advokatas sujudėjo, lyg nugirdęs nepasitenkinimo gaidą jo balse.

— Sakote, nusibosta... — advokatą perliejo profesinis nusiteikimas, akys gyvai sužibo.

— Bet gi tamsta turite laisvus savaitgalius. Pailsi. Pramogauji. Dalyvauji vienoje ar kitoje ekskursijoje po nuostabųjį Viešpaties rojų...

— Kokius savaitgalius? Ką tamsta sau galvoji? — šventasis pakratė ilgą baltą barzdą, sakytum — įžeistas.

— Sakau, kad turite poilsio valandas...

— Koks poilsis? Kokios ekskursijos? Ką tamsta čia pasakoji?

— Ar aš žinau. Na, tuo metu, kada tamsta pakeičia, kada einate ilsėtis... (Bus daugiau)

Tai yra tas kas atskiria "linemen" nuo berniuko.

Elektros laidai nėra vieta spėliojimams. Paklausk Stan Boryczka. Jis jo partneris John Wade yra "linemen" The Illuminating Company. Jų darbas yra užtikrinti, kad jūs gautumėte saugiai ir pastoviai elektros srovę.

Kada užaina audra, jūs galite pasikliauti žmonėmis kaip Stan ir John dirbančiais sunkiose ir pavojingose aplinkybėse, kad jums atstacius srovę. "Žinoma, mes dirbame sunkiai", sako Stan, "bet tai eina kartu su darbu. Ir taip pat grupės atsakomybe. Kada reikalas liečia aukštą volтажą, jus negalite sau leisti apgaule", prideda John. "Nėra jokio malonumo lipti į stulpą, siaučiant vėjui ir lietui. Bet mes žinome, kad tiek daug žmonių pasikliauja elektra ir tai yra tikras iššūkis mums atstatyti srovę taip greitai kaip įmanoma".

Stan ir John yra tikrai du iš jūsų daugelio kaimynų ir draugų The Illuminating Company, dirbančių ištisą parą, kad turėtumėte jums reikalingą elektrą.

Yra daromas sprendimas elektrai

Naomi Williams iš Cleveland Heights užtikrinta pasekėja ir skaitytoja Electric Decision Maker knygutės. "Iki nepakliuvo į mano rankas The Illuminating Company's Electric Decision Maker aš iš tikrųjų

negalvojau apie tai kiek kainuoja virtuvinių aparatų naudojimas", sako Naomi. "Bet dabar aš galvoju visą laiką ir iš tikrųjų sutaupau sau pinigą. Nuo virtuvės iki skalbyklos per visą namą. Ši knygutė pasako viską ką reikia žinoti, kad būtum gudrus naudojant elektrą."

Jeigu jūs norėtumėte nemokamai gauti knygutę Electric Decision Maker, rašykite mums į The Illuminating Building, Cleveland, Ohio 44113, arba skambinkite Tel. 622-9800, ext. 2555.

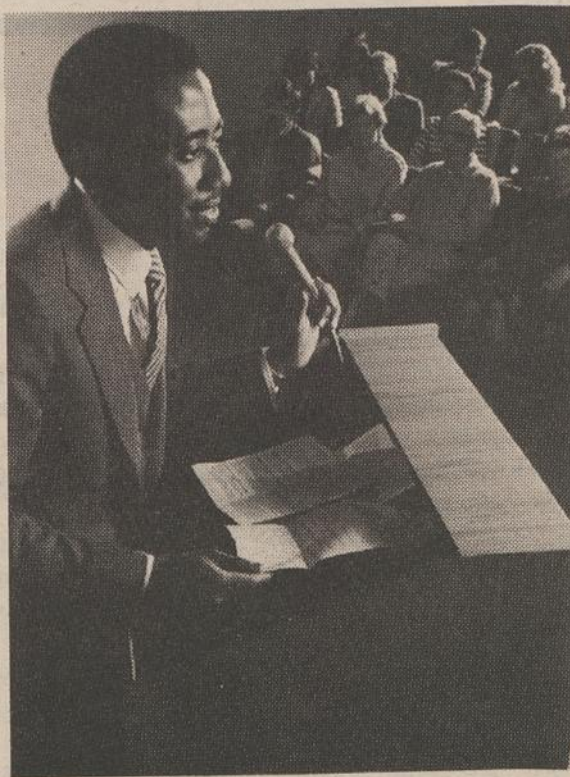
Jis sako ką galvoja

Kada Anthony Lockhart apleidžia savo įstaigą, jis tampa Tony Lockhart, privatus pilietis. Savo laisvalaikiui, kaip Speaker Bureau narys Tony kalba civilinėms grupėms apie tai kuo jis asmeniškai tiki — Amerikos būtinybe turėti energijos nepriklausomumą.

Tony, kaip The Illuminating Company industrijos atstovas pataria vietinėms firmoms energijos tvarkymo reikaluose. Jis su žmona ir savo dukrele gyvena Shaker Heights.

"Mes esame laimingi šioje Ohio dalyje, kadangi mes nesame priversti pilnai pasikliauti alyva elektros pagaminimui. Tai yra tikras mūsų pliusas mūsų klientams, kadangi mes nesame priversti perleisti savo kainų kontrolę OPEC — alyvos kraštams.

"Aš tikrai tikiu, kad mūsų krašto vidaus energijos šaltiniai — anglis ir uranumas — bus atsakas mūsų

energijos reikalavimams ateityje. Mes galime patiekti užtenkamą energiją Northeast Ohio, jei į tai koncentruosimės."

**The Illuminating
Company.**
The Energy Makers.

Neikainojamos vertės archyvas

Jono Stonio iš Lietuvos išvežtas Kauno radijofono

1940-1944 m. archyvas pasiekė Clevelandą

Aurelija Balašaitienė

Kultūrinio gyvenimo procesas pasireiškias kūrybos ir veiklos srityse visuomenėje, tampa jos istorijos dalimi. Didžiausios lobiai - muziejai, bibliotekos ir archyvai - visame pasaulyje ir visais laikais buvo aukščiausiai vertinami.

Mūsų tautos atskilusi šaka, palikusi savo nuosavybę okupanto valiai, po ilgos Odisėjos pasiekė laisvą pasaulio šalių krantus, kad juose atkurtų savo sudužusius gyvenimus, augintų naują kartą ir, kaip brangiausią savųjų šaknų turtą, testų lietuviškosios kultūros darbą, kurdami laisvojo pasaulio lietuvių istoriją. Ne visi rūpinosi vien savo asmeniniu turtu, kurį galėjo savo rankomis išgabenti bėgimo nuo raudonojo teroro metu. Buvo ir tokių, kurie - intuityviai ateities vizijos įkvėpti, neapdairuoti didvyriais, neišgąbinti enciklopedijose - savo pastangomis krovė brangų, retą istorinį turtą.

Kai 1944 metų vasarą į Lietuvą antrą kartą veržėsi raudonoji armija, Kauno Radijofono tarnautojas Jonas Stonys savo pastangomis išgabeno Kauno Radijofono garsinį archyvą, apimantį laikotarpį tarp 1940 m. birželio 22 d. ir 1944 m. liepos 12 dienos. Neturima tikslų žinių, kokiomis priemonėmis jis saugiai pasiekė Vakarų Vokietiją, kurioje po karo keletą metų tarnavo Amerikos Balso radio skyriuje pranešėju. Būdamas Europoje Jonas Stonys susirašinėjo su visų mūsų veiksmų vadovaujančiais asmenimis ir diplomatinės tarnybos atstovais, prašydamas jų tą vertingą medžiagą perimti į savo globą ir saugoti ją nuo sunykimo. Viena dėžė su laiškais liudija J. Stonio pastangas ir mūsų institucijų abejingumą tam reikalui.

Keliaudamas per svetimus kraštus Jonas Stonys tą archyvą vežiojo su savimi, kol jis pagaliau išaugo į milžinišką archyvinės medžiagos rinkinį, susidedanti iš 18 dėžių. 1958 metų gruodžio 8 d., atvykęs iš Vokietijos, J. Stonys isikūrė New Yorke. Apie jo tolimesnį gyvenimą ir mirtį žinių yra mažai. Jo archyvas testamentu būdu pateko į Kazio Matuzo, vieno iš pagarsėjusių filmų gamintojų, gyvenančio Richmond Hill, N.Y., rankas. Ir jis pageidavo, kad tas archyvas būtų perimtas kurios nors mūsų institucijos. Buvo pasiūlyta laiškais, tačiau didelio susidomėjimo nebūta.

1980 metais LB Kultūros Taryba, vadovaujama Ingridos Bublienės, paprašė archyvo sąrašo. Kultūros Tarybos narys radijo tarnybos reikalam - Juozas Stempužis pasiūlyė pasiimti atsakomybę ir imtis iniciatyvos tiems archyvams išgyti. Gavus archyvo sąrašus, buvo kreiptasi į Lietuvos Fondą, kuris archyvui išgyti paskyrė 5000 dolerių.

S.m. liepos 29 d. į Clevelandą buvo atgabenta 18 dė-

žių, kuriose yra 200 lapų Jono Stonio rašytinių dokumentų, 330 įrašų patefono plokštelėse, 182 įrašai magnetofono juostose ir t.t.

Plokštelėse įrašytas visas 1940-44 metų laikotarpis, o magnetofono juostose esą įrašai apima išeivijos laikotarpį Europoje tarp 1952-62 metų. Dar kitose 200 juostų yra pasikalbėjimai su žymiais išeivijos veikėjais, politiniai komentarai, koncertai, pramoginiai radijo vaizdeliai ir t.t.

Rašytinės medžiagos tarpe yra pluoštai dokumentų ir žymių asmenybių laiškų. Jų tarpe yra prof. J. Brazaičio, Jono Deksnio, prof. S. Zakevičiaus, Zymanto, prel. Krupavičiaus, Vinco Rastenio ir eilės kitų veikėjų bei rezistentų laiškai. Iš jų laiškų taip pat aiškėja Jono Stonio pastangos perduoti archyvą.

Idomaus ir turiningo pokalbio metu su Juozu Stempužiu buvo nepaprastai įdomu pa-

vintoja, tautų globėja' Staliną. Liūdni, reikšmingi dokumentai, gyvu žodžiu tapę mūsų istorijos liudininkai. Girdimos ir Kauno Laisvės Alėjoje rusų kariuomenės dainuojamos 'katiušos', Paleckio, Gedvilo, Venclovos kalbos, komunistų partijos mitingai, demonstracijos ir t.t. Iš vokiečių okupacijos laikotarpio girdimos vyriausio komisaro Rentelio, Rusecko, Dabulevičiaus, Kubiliūno, Krėvės-Mickevičiaus, Aldonos Eretaitės, gen. Plechavičiaus kalbos. Juostose - pasikalbėjimai su Mykolu Krupavičiumi ir kitais.

Paviršutiniškai susipažinusi su archyvo turiniu ir apimtimi, esu giliai sukrėsta ne vien tame archyve esančiais turtais bet faktu, kad tas neikainojamos vertės archyvas keliavo per pasaulį, kaip pastogės nerandęs našlaitis, kai tuo tarpu kuriami milžiniški projektai su neaiškia ateitimi, negailint nei pastangų, nei didelių su-

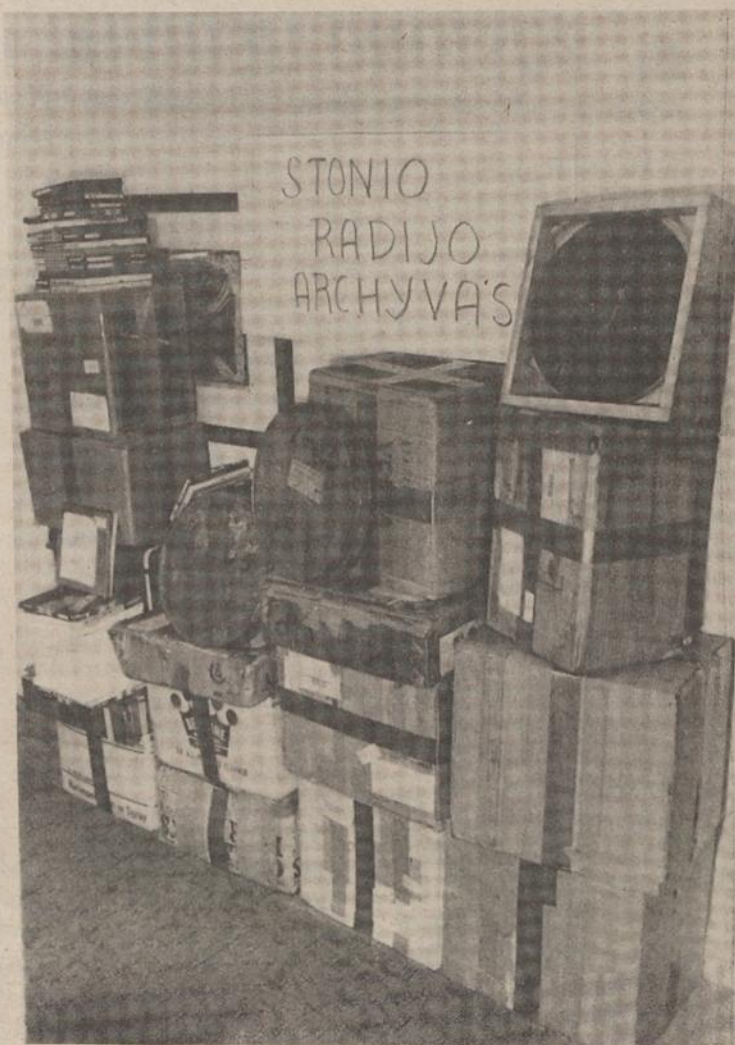

Jonas Stonys 1955 m. Paryžiuje.

vartyti rašytinę medžiagą ir iš klausyti senų, istorinių plokštelių. Neįtikėtinais gaudu buvo klausytis Justo Paleckio 1940 m. liepos 14 d. kalbos Kremliuje, kurioje, išgarbinęs Stalino vardą, tarė, kad 'raudonoji armija įžygiavo į Lietuvą apginti ... Sovietų Sąjungos interesus'. Tai autentiški apkaltinimo žodžiai sovietinio imperializmo sąskaiton, nors tuo metu jie turėjo skambėti 'padėkos' garsais. Siandien, klausantis tos kalbos iš perspektyvos, atrodo, kad tai pasauliui gyvas įrodymas, jog ir tada jau buvo aišku, kad Sovietija į Pabaltijį nežygiavo su tariama 'išlaisvinimo misija iš buržuazinės priespaudos'. Panašiai skamba ir liaudies seimo atstovo kalba, garbinanti tuščiais žodžiais 'tėva, išlais-

mu. Kažkur praradome vertybių saiką. Istorikams atidžiai studijuojant tą medžiagą, galima labai objektyviai atkurti mums ir dabar dar nevisai aiškiai suformuluotus istorinių įvykių aspektus, jų neiškreipiant pagal požiūrį, nusiteikimą, ar dėl autentiškos informacijos stokos. Tai istorinė pamoka, jų studijų šaltinis. Tai medžiaga politinei veiklai ir Lietuvos bylos dokumentacija - neiškreipta, nepataisyta, nesuklastota. Joje yra gyvas žodis toks, koks jis išsprūdo iš kalbėtojo lūpų.

Salia istorinių ir politinių faktų randame dar ir vertingos kultūrinės medžiagos. Pavyzdžiui - yra įgauta plokštelė 1908 metais Rygoje, su pirma 'Mužikėlio Skundo' deklamacija; 1911 metais cho-

Jono Stonio archyvas pasiekęs Clevelandą. J. Garlos nuotr.

ras gieda 'Jau šlavai sukilo' ir t.t.

Rašytine archyvine medžiaga mes pagaliau pradėjome rūpintis pavienių, pasišventusių asmenų dėka. Turime gražų rinkinį 'Alkoje', Kento Valstybiniam Universitetui ir kitur. Radijo valandėlių vedėjai, per ištisus dešimtmečius surinkę didelius garsinius archyvus, juos globoja privačiai. Turtin-gas yra chikagos 'Margučio' radijo 50 metų archyvas ir Sophie Barcus rinkinys. Čia taip pat minėtini garsinės medžiagos archyvai, kuriuos turi Kezio Laisvės Ziburio radijas ir kiti. Vytautas Strolia yra sudaręs garsinio archyvo metriką ir ją atspausdinęs.

Tačiau koks tų archyvų likimas? Ar bus toks, kaip Jono Stonio rinkinys, kurio niekas neglobos ir nesaugos ateinančioms kartoms, kad visa tai kame atspindėjo mūsų gyvenimas gyvu garsu, išnyktų su dulkėmis ir laiko pelėsiomis?

Kultūros Taryba, perėmusi Jono Stonio archyvą, padarė pirmą reikšmingą žingsnį. Tačiau tai tik pradžia ne visai užtikrintos sąsajos. Tiek Kultūros Taryba ir joje šiuo metu dirbą asmenys, tiek kitų archyvų laikytojai, tėra tik laikini globotojai, o tokiems archyvams reikia pastovios pastogės, jų fiziniui išlaikymui saugaus ir pastovaus centro.

Garbė Lietuvos Fondui, kuris įžiūrėjo tų archyvų vertę ir paskyrė lėšas jiems išgyti. Garbė ir Kultūros Tarybai bei jos darbuotojui Juozui Stempužiu, ant savo pečių pasiėmusiam atsakomybės našta. Tačiau visi veiksniai privalo išjungti į tų archyvų likimo sprendimą. Tai ne tik mūsų laisvojo pasaulio lietuvių visuo menės turtas. Tai turtas, kuris priklauso visai lietuvių tautai.

Juozas Stempužis sako, kad šio archyvo didelė dalis plokštelių yra apgailėtina blogame stovyje, paliestos pelėsių ir natūralaus medžiagos gedimo proceso. Visų pirma, plokštelės pakankamai išvalius, būtina jas kuo skubiausiai perrašyti į modernios medžiagos naujas juostas. Rašytinei medžiagai, kad ją apsaugojus nuo sutrūnijimo, taip pat reikalinga saugi ir pastovi patalpa. Kaikurių medžiagos lapai privalo būti dar laikomi paslapyje, gerbiant gyvus tų laiškų autorius. Taigi, su archyvų išigijimu seka didelis darbas, problemos ir atsakomybė, kuria dalintis turime visi. A.a. Jono Stonio ateities vizija privalo tapti realybe. Tai vieno asmens didvyriška našta mūsų visų labui ir mūsų tautos ir valstybės tragedijos reikšmingas ir svarus liudininkas.

MATAS & TURNER REALTY

501 E. 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — G.R.I. — BROKER

DALIA KASULAITIS
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
ANTANAS KALVAITIS
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS
VYTAS MATAS — teisinis patarėjas.

BOSTONO LIETUVIAI

VAKARAS RAŠYTOJUI ANTANUI GUSTAIČIUI

Šių metų rudens renginį radijo valandėlė Laisvės Varpas paskyrė rašytojui Antanui Gustaičiui jo naujo satyrinio poezijos eilėraščių leidinio "Ko liūdi, putinėli?" pasirodymo proga, ir kas nebuvo paskelbta, jo amžiaus 75 metų sukakties proga.

Vakaras įvyko spalio 10 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos auditorijoje. Vakara pradėjo pats Laisvės Varpo radijo valandėlės vedėjas Petras Viščinis. Jis pasveikino atvykusius į šį dailiojo žodžio ir dainos vakarą, kuriuo kreipiamas dėmesys į mūsų kūrėjus, savo darbais praturtinančius mūsų tautinę kultūrą, puoselėjamą ir vykdomą sunkiomis sąlygomis pavergtoje tėvynėje ir už jos ribų — išeivijoje. Šių dienų moderniaame pasaulyje išlikimo gali tikėtis tik tos tautos, kurios yra kūrybingos, gyvenančios ne tik praities vertybėmis, bet taip pat kuriančios naujas. Kaip savo metu Vidūnas pareiškė, tauta yra bendruomenė pasauliui kurti.

Bet mūsų tautos kūrybingumas yra atsidūręs prieš kliūtis, kurių įveikimas reikalauja didelio jėgų įtempimo, tad labai svarbu, kad galimai platesni mūsų visuomenės sluoksniai prisidėtų bent prie reikalingos kūrėjams moralinės paramos ir nuotaikos sudarymo. Juk okupuotoje Lietuvoje mūsų kūrėjams dabar trūksta pagrindinės kūrybos sąlygos — laisvės. O laisvajame pasaulyje atsidūrę lietuviai kūrėjai turi kūrybos laisvę, bet neturi gimtosios žemės po savo kojomis, stokoja lietuviškos aplinkos,

platesnio kūrybinių darbų pareikalavimo. Šiuo požiūriu išeivijoje dar kiek geresnėje padėtyje yra mūsų dailininkai ir rašytojai, o pačioje blogiausioje yra atsidūrę mūsų kompozitoriai, kurių tik smulkesni darbai, kaip dainos solistams ir chorams pasiekia visuomenę, o stambesni kūriniai, kaip simfonijos, operos, kantatos — tik retais atvejais susilaukia atlikimo. Dažniausia jų kūriniai guli jų — kompozitorių stalčiuose, laukdami ateities įvertinimo, kaip jo laukė Kristijono Donelaičio darbai.

Nežiūrint šių sunkumų, vis dėlto okupuotoje Lietuvoje ir išeivijoje iškyla brandūs mūsų kūrėjų darbai, kurie išliks bendrame lietuvių tautinės kultūros aruode, kaip aukštos vertybės. Į jas atsiremia mūsų tautos egzistencijos pateisinimas ir išlikimas. Mes pagristai galime didžiuoti, kad sunkiomis išeivio sąlygomis du Lietuvos sūnūs pasiekė didelių kūrybos aukštumų ir įvertinimo. Tai Adomas Mickevičius ir Nobelio premijos laureatas Česlovas Milašius. Bet liūdna, labai liūdna, kad jie, būdami Lietuvos vaikai, savo kūrybos darbais praturtino kitos, o ne lietuvių tautos kultūrą.

Bostono ir apylinkės lietuviai yra laimingi turėdami savo tarpe tokiuos stiprius kūrėjus, kaip muzikoje — Julius Gaidelis ir Jeronimas Kačinskas, dailėje — Viktoras Vizgirda, filosofijoje — Juozas Girnius, poezijoje — Antanas Gustaitis ir Stasys Santvaras, ir t.t. Bet kiek mes jų kūrybą pažįstame, remiame ir bent morališkai skatiname? Tai klausimai, į kuriuos at-

Experienced Treasurer

Rinehart.

for State Treasurer

As Treasurer of Ohio's second largest county, Dana G. Rinehart has the experience to clean up the mess in the State Treasurer's Office. That's why Rinehart has the support of influential leaders and groups all across Ohio and especially in the Greater Cleveland area including Mayor George V. Voinovich, U.S. Mint Director Donna Pope of Parma, American Nationalities Movement of Ohio and many others.

Endorsed by: Cleveland Plain Dealer, Waechter und Anzeiger, Federation of German-American Societies in Greater Cleveland, Slovak League of American, United Ukrainian Organization, Akron Education Association.

Vote For

Rinehart

For State Treasurer

Sponsored by the Committee for Dana G. Rinehart, George V. Voinovich, State Chairman, 501 Lakeside Ave., Cleveland, Ohio 44114, Jack Wiewel, Co-Chairman

sakykime kiekvienas savo širdyje.

Antano Gustaičio naujo satyrinio poezijos eilėraščių leidinio "Ko liūdi, putinėli?" pasirodymo proga Laisvės Varpas ryžosi kreiptis į visuomenę šūkiu: "Daugiau dėmesio mūsų kūrėjams". Plačiau šiuo ir kitais reikalais, o ypač apie Antano Gustaičio kūrybą savo mintimis pasidalinti su mumis mes pasikvietėme iš Angelų miesto, Kalifornijos svečią, kuris yra dešimties knygų autorius, dabar pastoviai kalba per Laisvės radiją į Lietuvą, pasižymi gilia ir originalia mintimi, išieškota, grakščia forma, turi drąsą pasakyti tiesą ne tik tikriems ar prasimanytiems priešams, bet taip pat draugams. Jis yra Lietuvių Rašytojų Draugijos vicepirmininkas, Lietuvių žurnalistų Sąjungos garbės narys, laimėjęs Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos premiją. Tai Bronys Raila.

Bronys Raila, kaip savo plačiuose raštuose mielai skaitomas, taip ir šį kartą gyvu žodžiu įdomiai kalbėjo apie rašytojus, o ypač apie 100, kurie karo sukuriuose atsirado išeivijoje. Jis lyg ir pritaręs paskelbtam Bostono nuosmūkiui manifestui, bet vėliau dėl to pradėjęs ir abejoti. Turtai, esą alina žmones, bet dvasinė kultūra praturtinanti ir pasiliekanči. Toliau kalbėjo apie Antaną Gustaitį, ilgų metų pažinti su juo ir jo raštus bei keliolikos metų darbą lietuvininėje mokykloje. Gustaičio raštai esą — pasakyti tiesą su juoku. Ta tiesa ir tas juokas kartais daugiau pasako, negu rimto turinio. Už tai Antanas Gustaitis ir esąs visų mėgiamas. Iš Kalifornijos jie kvietė Gustaičius persikelti gyventi pas juos į Amerikos vakarus, bet Gustaitis tą kvietimą vis juokais paversdavęs. Paskaitė savo pasikalbėjimą — interview su Antanu

Gustaičiu, kurį padaręs prieš atvykdamas į Bostoną.

Atpasakoti ar aprašyti Bronio Railos kalbą, duodant jo paties spalvą, mintį ir turinį neįmanoma, nes tai būtų jo kalbos sužalojimas. Tik jis pats taip gražiai ir originaliai gali. Tačiau drąsiai galime pasakyti, kad jo kalba buvo geros ir šviesios draugystės atspindys bei gilus rašytojo Antano Gustaičio įvertinimas.

B. Railos kalba buvo palydėta gausiais plovimais.

Po šios kalbos jauna pui-kiabalsė solistė Marytė Bizinkauskaitė, akompanuojant komp. Jeronimui Kačinskui, padainavo: Mama — sena, duktė maža K. V. Banaičio, Už balto stalelio sėdėjau — K. V. Banaičio, Pavasario dienele — St. Šimkaus ir žvaigždutė — B. Dvariono. Marytės dainos buvo palydimos gausiais plovimais. Gi pats rašytojas Antanas Gustaitis paskaitė savo satyrinio eilėraščių ciklą: Kaip buvo iš pradžios, taip bus ir po pabaigos: Minkštasuolis pliusė, Antibrazdžioniška pranašystė apie Los Angeles muziejus, Kelias atgal, Dangaus dovana, Kapeikos šlovei, Sunku išlikti savimi, Meilės Kančios, Kaip iš pradžios, taip ir po pabaigos.

Gustaičio kūryba visus visada nuteikia linksmai, tai buvo ir šį kartą. Gi juoką lydėjo plovimai.

Po pertraukos solistė Marytė Bizinkauskaitė vėl dainavo: Lopšinė — Tallat-Kelpšos, Aš per naktį — K. V. Banaičio, Zweigun — R. Strauss. Solistę vėl pakeitė A. Gustaitis. Jis paskaitė feljetoną: Ak, toji lietuviškos teisybės meilė! Solistė Marytė Bizinkauskaitė vėl dainavo: Neplauk, Kastyti, iš operos "Jūratė ir Kastytis" — K. V. Banaičio, Ave Maria iš operos "Otello" — G. Verdi, Donde lieta iš op. "La Boheme" — G. Puccini. Publikai be sustojimo plo-

jant, dar padainavo: O mia babbino iš Gianni Schicki — Puccini.

Visi programos atlikėjai buvo apdovanoti gėlėmis ir dar ilgaus plovimais. Tada vyko vaišės, loterija ir visų susirinkusių nuoširdus pabendravimas.

Šis Laisvės Varpo renginys Bostono ir apylinkių lietuviams pasiliks atmintyje. Svečias iš Kalifornijos su tokia gražia kalba ir įvertinimu mūsų mielo Antano Gustaičio yra vertingas ir reikšmingas lietuviškojo žodžio ir lietuviškos kultūros atgaiva, kad dar neužmirštame savo kūrėjų. Solistė Marytė Bizinkauskaitė savo stipriu, skambiu ir gražiu balsu žavėjo visus, o dideli plovimai buvo padėka jai. Po savaitės ji dainuotų jau Los Angeles lietuviams, kur ji yra pakviesta.

PAKEITIMAS MINKŲ RADIJO VALANDELEJE

Stepono ir Valentino Minkų vedamos radijo valandėlės laikas nuo lapkričio 7 d. pakeičiamas. Jų programa bus girdima iš tos pačios stoties banga AM 1360 nuo 8 val. ryte iki 8:45. Popietinės programos žiemos sezono nebus.

PARENGIMAI

• Kultūrinis subatvakaris įvyks spalio 30 d. 7:30 val. Tautinės Sąjungos namuose, 484 E. 4th St., South Bostone. Bus Danguolės Kuolienės tapybos paroda.

• Šv. Petro parapijos bažnyčioje religinis koncertas įvyks lapkričio 7 d.

• Šv. Petro parapijos bazaras įvyks lapkričio 14 d., So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

• Lietuvos kariuomenės šventės ir Bostono lietuvių karių "Ramovės" 30 metų sukakties minėjimas įvyks lapkričio 21 d., So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

Marianhill Missionaries

1882 - 1982

**MAKE A COMMITMENT NOW
TO SERVE AS A PRIEST OR BROTHER**

- Apostolate: South Africa, Zimbabwe, New Guinea, United States, Canada
- Students accepted for college and Theology
- Late Vocations

"Here I am, Lord, send me."
(Jeremiah)

"If no one else will go, I will"
(Founder of Marianhill)

FOR A NEW LIFE IN GOD'S SERVICE

Contact: Director of Vocations
23715 Ann Arbor Trail
Dearborn Heights, Mi.
48127
Phone: (313) 561-6695

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

PAŽINKIME VLIKĄ

Vliko tarybos jaunimo komisija, norėdama supažindinti jaunimą ir visą visuomenę su Vliku ir jį sudarančiomis organizacijomis, užplanavo 5 vakarones Jaunimo Centre. Pirmoji vakaronė įvyko spalio 8 d. Jaunimo Centro kavinėje, Chicagoje. Vakaronę pravedė Vladas Šoliūnas. Apie Vliko įsisteigimą, struktūrą ir veiklą kalbėjo svečias iš Clevelando Algirdas Kasiulaitis. Su Lietuvių fronto bičiuliais supažindino Viktoras Naudžius, su Lietuvių krikščionių darbininkų sąjunga — Vladas Sinkus ir su Lietuvių krikščionių demokratų sąjunga — Pranas Povilaitis. Nepateisinamas Vlado Sinkaus pasiaiškinimas, kad atėjęs nepasiruošęs ir todėl klausytojų negalėjo tinkamai su savo organizacija supažindinti. Jei jau daroma speciali vakaronė, tai visi prelegentai turi būti tinkamai pasiruošę.

Diskusijų metu iškilo eilė klausimų dėl jaunimo įsijungimo į Vliko veiklą, bet naujo recepto niekas nepasiūlė. Kaip skelbiama spaudoje, šią ir kitas vakarones organizuoja Vliko tarybos komisija, bet kavinėje nesimatė nė vieno žmogaus jaunesnio už patį vakaronės vadovą. Pats tikslas yra geras, nes reikia ir vyresniesiems nubraukti laiko dulkes ir atnaujinti beblėstančias žinias.

Dėl jaunimo įtraukimo į lietuvių politinę veiklą, reikia paieškoti naujų būdų, bet nesitenkinti vien tik laikraščių skelbimais..

ANTRAS KAIMAS

Antro Kaimo premjera įvyko spalio 9 d. Playhouse salėje, Lithuania Plaza, Chicago, Ill. Nauja, įdomi ir gera programa. Pro žiūrovų akis prabėgo: Šekspyras, Meilės istorijos (Be nukrypimu, Be santimentų, Ap-gavikas), kondominijumas. Tarybiniai šio kiadieniai (Lapas popieriaus, Darbo dienos) Policijos būstinėje, Nelygios teisės, Kelionės nemalonumai, Auto remontas, Miesto valdyboje, Tie patys šaltiniai ir Lagami-

nas, perkirstas pertraukos.

Po pertraukos buvo tęsiamas Lagaminas ir dar trum-pesni ar ilgesni škieai: Auk-sinė moteris, Lenkiškos kro-nikos (mėsinėje, jo eminen-cija ir Leninas Lenkijoje — skaidrės), Vendeta, Tėvai ir vaikai (tėvėlių dienos, ma-myčių vakarai), Laukinių vakarų daina, radijo-vidijo programa (žinios, sveikatos patarėjas, žodis aš sponso-rius) ir užsklandai — po programos.

Patį programą sukirpta įdomiai ir perteikia reikiama forma. Pačio veiksmo yra pilnos dvi valandos. Jos prabėga nejučiomis, linksmi. Publikos reakcija buvo šilta ir spontaniška. Negailėta katučių. Škieų turinys ir skaidrių vaizdai buvo labai santūrūs ir neužgaulūs. Vietiniai įvykiai dažniau sukelia vienokią ar kitokią reakciją ir publikai geriau suprantami. Per ilgas Lagaminas, nors ir perpiautas į dvi dalis. Klausytis telefoninį dialogą ir matyti tik vieną pusę, pradeda nusi-bosti, nes kalbama vis apie tą patį reikalą, nors ir kitais žodžiais.

Reikia pasidžiaugti aktorių rūpestingumu ir pasiruošimu, o taip pat ir gražia tartimi. Turbūt, ištvermingojo ir reiklaus prievaizdo Algirdo Tito Antanaičio nuopelnas.

Šio sezono spektakliuose dalyvauja šie aktoriai: Vida Gilvydienė (po ilgesnės pertraukos grįžusi), Jūratė Jakšytė (veteranė), Indrė Toliušytė (naujokė), Eugenijus Būtėnas (veteranas), Juozas Kapačinskis, Romas Stakauskas (senas veteranas). Talkininkai: dail. Vincas Lukas — plakatai, Jonas Kaunas — šviesos ir garsai.

Škieus kūrė visa eilė vietinių ir sovietinių autorių. Žiūrovų prisigrūdo pilna nedidelė Playhouse salikė. Publikos daugumą, apie 80%, sudarė žalias jaunimas ir tik mažą dalį vidutiniškai ir vyresnieji. Kai jaunimui įdomu ir patrauklu, tai ir be pastangų susiranda ir atvyksta, o į jiems neįdomias programas ir su pyragu negalima priprašyti. P. S. Vienas nemalonus

dalykas spaudė žiūrovus, ypač vyresniusius ir silpnesnių plaučių savininkus, tai besaikis rūkymas. Antroje spektaklio dalyje, akis pradėjo graužti taboko dūmai ir darėsi sunku kvėpuoti. Rūkė didžioji dalis žiūrovų, ypač jaunimas — ir mergaitės ir berniukai. Suprantama, tokio pobūdžio renginiuose negalima drausti rūkyti, bet reikėtų pagalvoti apie geresnę ventiliaciją, o rūkoriai galėtų mažiau rūkyti.

DAIL. G. ŽUMBAKIENĖS MENO PARODA

Dailininkės Giedrės Žumbakienės meno darbų parodos atidarymas įvyko spalio 8 d. Jaunimo Centro Čiurlionio Galerijoje, Chicagoje. Parodą atidarė LS Sesi-rijos vyr. skautininkė D. Eidukienė, o apie dail. G. Žumbakienės atsiekimus, kalbėjo dail. Adolfas Valėška.

Giedrė Žumbakienė, nors yra jauna, bet jau pasižymėjusi dailininkė, išsimokslinusi šio krašto universitetuose bei meno mokyklose, surengusi visą eilę individualinių ir grupinių parodų. Individualines parodas turėjo: Lietuvių kultūros židinyje 1972 m. New Yorke, 1976 m. Clevelande, 1977 m. Toronte, Kanadoje, 1978 m. Balzeko muziejuje Chicagoje. Priklauso įvairiems lietuvių ir amerikiečių dailininkų klubams bei organizacijoms.

Šioje parodoje dail. Giedrė Žumbakienė išstatė 40 savo darbų. Parodos apipavidalinimas ir išdėstymas paliko labai gerą įspūdį. Parodą globojo ir svečius vaišino LSS Skaučių Sesi-rijos vadija.

★

Dail. Magdalenos Birutės Stankūnienės dailės darbų paroda vyko 1982. IX. 28 — X. 17 d. Galerijoje, Chicago miesto centre. Šioje parodoje dailininkė išstatė lietuvių ūkininkės darbus.

Yra išleistos dail. darbų spalvotos atvirutės, tinkamos sveikinimams įvairiomis progomis. 12 atviručių su vokais kainuoja 10 dol., pridėdant 1 dol. persiuntimo išlaidų ir valstijos mokesčius. Užsakyti šiuo adresu: Galerija, 744 No. Wells St., Chicago, Ill. 60610.

RENGINIAI

Antrosioms Pasaulio Lietuvių Dienoms finansuoti renginių komitetas ir LB Vidurio Vakarų apygarda, vadovaujama Kazio Laukaičio, ruošia pokylį spalio 30 d. 7 val. vak. Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Meninę programą atliks trečios kartos veikli lietuvaitė Linda Ruzgaitė-Burbienė iš Indianos. Šokiams gros Korp! Neo-Lithuania orkestras, vadovaujamas Algio Modesto.

Bilietai gaunami ir stalai rezervuojami pas komiteto pirm. K. Laukaitį, telef. 312-323-5326. Dalyvaukime ir paremkime didįjį lietuvių sąskrydį.

KORP! NEO-LITHUANIA ŠVENTĖ

Korp! Neo-Lithuania Chicago skyriaus senjorų sueiga įvyks lapkričio 6 d. 2 val. p. p. Lietuvių Tautiniuose Namuose. Darbo-tvarkėje valdybės pranešimai, naujos valdybos rinkimai, junjorų kėlimas į senjorus ir kiti reikalai. Visi korporantai jauskime pareigą metinėje sueigoje dalyvauti.

Korp! Neo-Lithuania Chicago skyriaus ruošiamos metinės šventės, įvykstančios lapkričio 13 d., programa:

1. 10 val. ryto šv. mišios tėvų jėzuitų koplyčioje ir žuvusiųjų pagerbimas prie Laisvės paminklo.
2. 7 val. vak. Lietuvių Tautiniuose Namuose iškilminga sueiga, V. Jonušienės paskaita, pakeltiesiems senjorams spalvų uždėjimas, vakarienė, šokiai (griežia neolituanų orkestras, vad. A. Modesto).

Į vakarienę vietas prašome rezervuoti šiais telefonais: 778-7707 ar 925-0035.

Visi korporantai ir lietuviškoji visuomenė prašome gausiai dalyvauti.

Korp! Neo-Lithuania Chicago skyr. valdyba

BENDROJI DAILĖS PARODA

Šių metų Bendroji Dailės Paroda Čiurlionio Galerijoje, Inc. 4038 Archer Ave., Chicagoje, buvo atidaryta

spalio mėn. 1 d., uždaryta spalio 17 d. Dalyvavo 18 dailininkų. Premijas laimėjo: Vladas Endriulaitis — Čiurlionio Galerijos, Inc. \$500 už "Marių pasaką", Jonas Tričys — dail. M. Šileikio \$500 už tapybą "Gluosniai", Sesele Mercedes — M. Šileikio \$250 už tapybą "Gėlių puokštė" ir Edvardas Walaitis — dail. T. Petraičio \$250 už akvarėlę "Laukinės žąsys".

Geriausias parodos kūrinys — dail. M. Šileikio tapyba "Žvejai". Garbės žymenys — už Vlado Meškėno tapybą "Dr. R. Tījūnienė ir sūnus" bei už Natalijos Sodeikienės keramiką "Augimas". Mecenatui sutikus, dail. M. Šileikio \$750 buvo Jury Komisijos suskaldyta į dvi premijas. Toje Komisijoje dalyvavo: dail. Magdelena B. Morkūnienė, skulptorius Ramojus Mozoliauskas ir dail. Jack Antman.

Šypsniai iš tikrovės...

KOMUNIZMO STATYTOJAI

Maušė ir Heršelis buvo ilgai nesimatę.

— Kaip laikosi tavo šeima?, — norėjo žinoti Maušė. — Tavo trys sūnūs jau turbūt išaugę vyrai?

— Taip, — atsakė Heršė. — Pirmoji priežastis: jei sonas gyvena Maskvoje ir stato komunizmą. Antras gyvena Varšuvoje ir ten stiprina komunizmą. Trečiasis gyvena Izraelyje.

— Ir ten jis stiprina komunizmą?

— Ar tau galvoj negerai? Savo paties šalyje?..

* * *

Zelmanovič buvo koman-diruotas tarnybinėn kelionėn į užsienius.

Atvykęs į Lenkiją jis siunčia telegramą į savo fabriką Maskvoje: "Tegyvuoja laisvoji Varšuva! Zelmanovič".

Atvykęs į Čekoslovakiją telegrafuoja: "Tegyvuoja laisvoji Praha! Zelmanovič".

Pagalčiau pasiekia Paryžių ir telegrafuoja: "Tegyvuoja Paryžius! Laisvasis Zelmanovič".

SOLISTAI:

Audronė
Simonaitytė-Gaižiūnienė,
Julita
Šermukšnytė-Burgess,
Valentinas Liorentas,
Vytautas Radys,
Bronius Maciukevičius
Karolis Avižėnė,
Julius Panka

DAINAVOS ANSAMBLIS STATO VILNIAUS PILIES LEGENDĄ

Muzika ALOYZO JURGUČIO. Libretas AURELIJOS BALAŠAITIENĖS.
Režisūra LIUCIJOS BUIVYDAITĖS-AMBROSINI.
Dail. ADA SUTKUVIENĖ. Choreografas JAUNUTIS PUODŽIŪNAS.

š. m. spalio mėn. 30 ir 31 dienomis
MARIJOS AUKŠT. MOKYKLOS AUDITORIJOJE
CHORAS. SOLISTAI, SIMFONINIS ORKESTRAS.

Bilietai gaunami:

VAZNELIŲ PREKYBOJE
(International Gifts)
2501 W. 71-ma gatvė
TELEF. — 471-1424

Bilietai kainos nuo
18 iki 7 dol.

Čikagos ir apylinkių
visuomenė kviečiama
atsilankyti.

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

STASYS LOZORAITIS DETROITE

DLOC valdybos kviečiamas Detroitan atvyko Stasys Lozoraitis, jr. ir čia spalio 10 d. šv. Antano parapijos salėje skaitė paskaitą "Europos politika bei religija". Atidarė DLOC valdybos vicepirmininkas dr. Algis Barauskas, paskaitininką St. Lozoraitį jr. pristatė vicepirm. Bernardas Brizgys, o Valeneina Bulotienė paskaitininkui prisiegė baltą gėlę. Stasys Lozoraitis pradėdamas paskaitą padėkojo detroitiešiams už pakvietimą, nes jo pasakymu jis čia lankosi pirmą kartą. Toliau pareiškė, kad jis tik pabers keleto politikos reikalų minčių ir vėliau atsakinės į klausimus.

Paskaita buvo trumpa, bet turininga ir įdomi. Po paskaitos St. Lozoraitis atsakinėjo į klausimus, kuriuos buvo įsijungę: Stasys Šimoliūnas, Mykolas Kizis,

Algis Zaparackas, Jūratė Pečiūrienė, Saulius Šimoliūnas, Marijonas Šnapštys, Algis Barauskas ir kiti.

ŽURNALISTŲ SUSIRINKIMAS

Lietuvių žurnalistų Sąjungos Detroito skyriaus narių metinis susirinkimas įvyko spalio 10 d. šv. Antano parapijos mokyklos klaseje. Į susirinkimą atsilankė ir Lietuvos atstovas priešvento Sosto St. Lozoraitis, jr.

Susirinkimą pravedė Balys Gražulis, sekretoriavo Stasys Sližys. Atsistojimu ir tylos minute pagerbtas šiais metais miręs skyriaus narys Jonas Gaižutis.

Skyriaus pirmininkas savo pranešime pasakė, kad skyrius kažko ypatingo nepadarė. Skyrius yra profesinė organizacija ir jos narių tikslas yra aprūpinti spauda žiniomis, o ne ruošti kokias tai popietes.

Į skyriaus valdybą išrinkti: pirmininku Vladas Pauža, vicepirmininku Balys Gražulis, išdininku perrinktas Antanas Grinius ir sekretoriumi perrinktas Stasys Sližys.

Į revizijos komisiją perrinkti: Alfonsas Nakas, Petras Januška ir Antanas Sukauskas.

L. Ž. S-gos Detroito skyrius savo sąraše turi 24 narius. Tame tarpe yra trys garbės nariai: Vytautas Alantas, Marija Sims ir Feliksas Motuzas.

Paskutiniuoju laiku į skyrių įstojo: Mykolas Kizis, Vincas Tamošiūnas ir Jonas Švoba.

Išrinkus valdybą ir revizijos komisiją sekė įnešimai ir jų diskusijos. Svečias Saulius Šimoliūnas pranešė, kad tarptautiniame Institute yra knygų išpardavimas ir lietuviškas knygas norint likviduoti, jos ten pardavinėjamos po 10-20 centų. Ragino rašyti laišką ir susitarti su Institute, kad lietuviškų knygų naikinimas būtų susabdytas. Naujai išrinktas pirmininkas Vladas Pauža pažadėjęs susirašyti su institutu ir tą reikalą išsiaiškinti.

Mykolas Kizis nepritarė Balio Gražulio idėjoms, kad skyriaus nariai aprūpintų spaudą tik žiniomis, bet ir pačiam skyriui siūlė daugiau krutėti ir veikti.

Susirinkimui pasibaigus skyriaus moterų pagalbinis vienetas, vadovaujant Bronėi Selenienei ir talkininkaujant Stasei Sližienei, Birutei Januškienei, Anelei Žiedienei, Marijai Gražulienėi, Lidijai Mingėlienei ir Bronėi Sukauskienei surengė vaisės-kavutę su sumuštiniais, pyragais ir stipresniais gėrimais.

PAMINĖTAS VILNIUS

Spalio 10 d. radijo "Lietuviškas Balsas" pranešėjas ir redaktorius Kazys Gogelis paminėjo padarytą spalio 9 d. su lenkais Suvalkuose sutartį ir jos sulaužymą. Gražių minčių pabėrė apie Vilnių, kaip Lietuvos sostinę, ir kultūros žydinį.

★

Vilniaus krašto lietuvių sąjungos pirmininkas Albertas Misiūnas išvyko į Čikagą ir ten Vilniaus paminėjime skaitys paskaitą. Su juo kartu išvyko Vincas Tamošiūnas ir Kazimieras Sragauskas.

Re-Elect

Judge Robert M.

LAWTHER

to

COMMON PLEAS COURT

Judge Lawther's fine
Judicial record:

- Has handled over 4500 cases
- Maintains up-to-date dockets
- Five Judicial Excellence Awards
- Helped spearhead drive to change Ohio insanity defense law
- Lecturer, Ohio Judicial College
- Known as tough, fair, knowledgeable

Endorsements: Bar Assn. of Greater Cleveland, Cleveland AFL-CIO Fed. of Labor, the Western Cuyahoga F.O.P. Lodge No. 25 and Civic Groups.

EXPERIENCE COUNTS

Re-Elect Judge LAW THER

Committee to Re-Elect Judge Lawther, C.S. Huffman, Treas.
23169 S. Melrose, Cleveland, O. 44145

PHILADELPHIA

PADEKIME NUOŠIRDŽIAM LIETUVIŲ DRAUGUI

"Aš pažadu jums, kad kaip jūsų kongresmanas, darysiu viską, kas yra mano galioje, kad jūsų didieji tikslai būtų pasiekti". Tai buvo žodžiai ką tik išrinkto Atstovų rūmų nario Charles F. Dougherty, pasakyti 1979 m. Vasario 16-tosios proga Philadelphiaj. Kongresmanas iki šiol labai nuoširdžiai vykdo duotą pažadą; beveik kiekviename sunkesniame momente atskuba mums į pagalbą. Jis yra bene vienintelis politikas taip daug padėjęs lietuviams.

Kongresmanas Charles F. Dougherty ketverių metų

bėgyje mums yra parodęs labai daug nuoširdumo, paaukojęs didelį valandų skaičių, pakėles nemažai vargo. Prieš porą metų Lietuvos vyčiai atsidėkodami už nuolatinę talką ir atliktus didelius darbus, savo seime jį iškilmingai pagerbė ir įteikė žymenį. Kas liečia lietuviškus reikalus, kongresmanas išėjo toli už Philadelphiajos ribų — jis apima visą Ameriką.

Šį rudenį Dougherty kandidatuoja trečiam terminui. Turi stiprų oponentą. Kongresmanas, buvęs gimnazijos mokytojas, šešių vaikų tėvas, katalikas, yra neturtingas. Jis labai reikalingas finansinės paramos. Philadelphiaj nepartiniais pagrindais yra susiorganizavęs komitetas (Friends of Congressman Dougherty), kurio tikslas — visokeriopai padėti nuoširdžiam lietuvių draugui. Minėtas komitetas, susidedantis iš Felikso Andriūno, Algimanto Gečio, Jono Stelmoko, Broniaus Vaškaičio ir Vytauto Volerto, jr., apeliuoja į visus Amerikos lietuvius, prašydamas Dougherty rinkiminę akciją neatidėliojant paremti aukomis. Jas prašoma siųsti sekančiu adresu: Friends of Congressman Dougherty, c/o Mr. F. Andriunas, 155 Greenwood Ave., Wyncote, Pa. 19095. Aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių. Čekių rašyti: Friends of Congressman Dougherty.

Lietuviai, gyvenantieji šiaurės rytų Philadelphiaj, prašomi rinkimų dieną savo balsus atiduoti už mums labai brangų bičiulį Dougherty. Jei į kuriuos bus kreiptasi dėl talkos rinkiminėje akcijoje, malonėkite neatsisakyti. Viliamės, kad visų pinigine pagalba ir nuoširdžiu darbu Charles F. Dougherty rinkimus laimės ir toliau mums nuoširdžiai padės. .

(bv)

Puikiausius kailius rasite

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krautuvės (312) 263-5826; namu (312) 677-8489.

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius. dedame po stogu kablus kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS

Lakewood, Ohio

• PERKANT IR PAR-
DUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

FILATELIJA

Nr.10

Antanas Bernotas

JAV rugsėjo 30 d. išleido keturis pašto ženklus po 20 centų Amerikos architektūrai paminėti. Ženkla sukūrė po keturis.

Pašto ženkluose parodyta: 1. Pagal architekto Frank Lloyd Wright projektą pastatytas vandenkrūtis, esąs Mill Run, Pensylvanijoje. 2. Illinois Technologijos Instituto rūmai Chicagoje, statyti pagal arch. Ludwig Mies van der Rohe projektą. 3. Gropius rūmai, esąs Lincoln, Mass. valstijoje, arch. Walter Gropius projektas. 4. Dulles tarptautinis aerodromas, esąs

Washingtono, D. C. užmiesyje. Architekto Eero Saarinen projektas. Pastarąjį pašto ženklą čia dedame.

IZRAELIS išleido 4 pašto ženklų seriją Senojo Testamento izraelitų vadui Joshuai paminėti. Čia dedame 7.50 šekelių pašto ženklą, kuriame parodytas Jerichono sugriovimas. Šekelis yra Izraelio piniginių vienetų pavadinimas, ten įvestas prieš porą metų, vieton anksčiau buvusio agorot.

Joshua yra Senojo Testamento izraelitų vadas, vadovavęs Kanaano žemės užėmimui. Jo vadovaujami izraelitai kaip pirmąjį užėmė Jerichoną, kada "triūboms sutriūbijus", su dideliu trenksmu sugriuvo Jerichono sienos. Jis padarė ir kitų nuostabių žygių, pavyzdžiui, pervesdamas izraelitus sausom kojom per Jordono upę. Jo vardu yra pavadinta viena Senojo Testamento knyga, būk tai jo paties parašyta.

KANADA š. m. gegužės mėn. 20-24 dienomis Toronte buvo suruošusi Tarptautinę Jaunųjų Filatelistų parodą, kurioje dalyvavo daug užsienio kraštų.

Parodos proga buvo išleista labai puošni penkių pašto ženklų serija (du po 30 centų, du po 35 centus ir vienas 60 centų), kurioje parodyti senieji Kanados pašto ženklai: Pats pirmasis 1851 metų pašto ženklas su bebru, 1908 m. sesijos — Champlaino išvykimas iš Quebeco šv. Lauryno upe į vakarus, 1928 m. sesijos — Mt. Hurdo kalnas ir škūneris "Bluenose", ir 1935 metų sesijos — raitas Kanados policininkas (constable). Tie patys pašto ženklai atskirai išleisti suvenyriniais lapais ir serijoje iš penkių pašto atvirlaiškių.

VAKARŲ VOKIETIJA išleido 40 pfenigų pašto ženklą, kuriame parodyti "Bremenių miesto muzikantai". Šioje populiarioje brolių Grimų pasakoje parodyti tikrai originalūs "muzikan-

VYRIAUSIOJO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO SEIMO, ĮVYKSTANČIO

1982 M. LAPKRIČIO MĖN. 5-7 DIENOMIS, AMBASSADOR VIEŠBUTYJE, 3400 WILSHIRE BLVD., LOS ANGELES, CALIF. 90010

DARBOTVARKĖ

LAPKRIČIO 5 D. — 7:30 val. vak. — Pradiniai pasikalbėjimai (vyksta viešbutyje).

LAPKRIČIO 6 D. — 9:00 val. ryto — Seimo narių ir svečių registracija Venetian Room.

Pirmas posėdis — 9:30 val. ryto:

1. Seimui rengti komiteto pirmininko žodis — inž. A. Mažeika.
2. Seimo atidarymas — VLIKo valdybos pirmininkas — dr. K. Bobelis.
3. Invokacija.
4. Seimo prezidiumo rinkimai.
5. Seimo komisijų rinkimai.
6. Sveikinimai.
7. VLIKo Tarybos pirmininko pranešimas.
8. VLIKo Valdybos pranešimas.
9. VLIKo Kraštų įgaliotinių pranešimai. Klausimai ir diskusijos.

Pietūs — 1:00-2:00 val.

Antras posėdis — 2:15 val. p. p.

10. Tautos Fondo pranešimai:

- A. Vakselis — Tautos Fondo Tarybos pirmininkas, J. Giedraitis — Tautos Fondo valdybos pirm., A. Firavičius — Kanados Tautos Fondo pirm. Diskusijos.

Pertrauka — 15 min.

11. Diskusijos tarptautinės politikos klausimais, liečiančiais Lietuvos bylą. (Pravęs VLIKo valdybos nariai).

Komisijų posėdžiai iki 5:30 val. vak.

Banketas — Ambassador Ballroom

6:30-7:30 val. vak. — kokteiliai,
7:30-8:00 val. vak. — meninė programa,
8:00-12:00 val. vak. — vakarienė.

LAPKRIČIO 7 D. — šv. Kazimiero parapijoje

10:30 val. ryto — iškilmingos pamaldos — prel. J. Kučingis.
12:00 val. p. p. — VLIKo posėdžiai ir Seimo uždarymas.
Vaišės ir šampanas.

Visais Seimo rengimo klausimais prašome kreiptis į Seimo komiteto pirmininką, inž. Antaną Mažeiką (tel.: 213-821-8681) arba į VLIKo raštinę (202-667-1980).

„tai“, kada vienas ant kito pasilipė, prie palangės suruošė "koncertą": asilas bliovė, šuo lojo, katinas kniaukė, o gaidys giedojo.

Pats Bremeno miestas yra šiaurės vakarų Vokietijoje prie Vesperio upės. Vesperis įteka į šiaurės Jūrą, kur yra didelis Bremenhaveno uostas. Bremene, kaip dauguma išeivių gerai prisimena, buvo įrengta pagrindinė emigrantų stovykla, iš kurios jau laivai iš Bremenhaveno plukdė į užjūrius.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

KANADIEČIŲ DĖMESIUI

Dirvos skaitytojai Kanadoje, siųsdami čekius žymėkite, kad suma būtų išmokėta U. S. doleriais (prie sumos prirašykite dvi raides U. S.).

Dabar, pavyzdžiui, išeiktus čekį 20 kanadiškių dolerių, gauname tik 15.90 US pinigais, kas nepadengia Dirvos metinės prenumeratos (17.00), nors skaitytojas galvojo, kad iš jo siųstos sumos liks ir auka Dirvai.

Voters' Ethnic and Democratic Guide

Published by

Cosmopolitan (Nationalities) Democratic Leagues of Cuyahoga County. Founded in 1932.

(Both Men & Women's Leagues)

composed of ethnic groups like Polish, Italian, Czech, German, Slovak, Slovenian, Hungarian, Greek, Lithuanian, Lebanese, Croatian, Ukrainian, Romanian, and others.

Vote For a Proven Man Re-elect State Auditor Thomas E. Ferguson

Also Endorsed By

Senator John Glenn
Congressperson Mary Rose Oakar
Former Congressman Charles A. Vanik

- X Quality Public Service
- X Endorsed Lifetime Democrat
- X Experience Counts
- X Proven Friend of Nationalities
- X For Honesty and Sincerity
- X United Ethnic Endorsement

Re-elect State Auditor Thomas E. Ferguson

DEMOCRAT
November 2, 1982

John Zonak, Chairman, 3709 Mountview, Columbus, Ohio 43223

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS RŪMŲ REMONTO REIKALAI

Š. m. rugsėjo 26 d. įvykusiame Lietuvos Pasiuntinybės Rūmų Restauravimo posėdyje, Lietuvos atstovas ir p. Ona Bačkienė savo pranešimuose pateikė davi- nių apie finansinę padėtį re- monto reikalu ir apie jau at- liktus ir tebevykdomus re- monto darbus. Iki perein- to posėdžio 1982 m. liepos 24 d. apyskaitoje buvo užre- gistruota 75,168 dol. aukų. Per du mėnesius, nuo perei- to posėdžio iki rugsėjo 26 d. gauta aukų 6,056 dol., įska- i- tant prieš pat posėdį ir po- sėdžio metu gautos aukas. Tokiu būdu tada buvo gau- ta iš viso jau 81,224 dol. aukų. Sąskaitoje dar iš nuo- šimčių susidarė 1,932 dol.

Jau įvykdytiems darbams išlaidos pasiekė 32,900 dol. Pagrindiniai darbai iš lauko jau padaryti (stogas, sie- nos, apie 100 langų, termi- tų išnaikinimas ir kt.). Kai kas atlikta, ar tik pradėta, ir viduje.

Dar pagrindinio remonto darbams reiks išleisti apie 62,000 dol., elektros tinklo pertvarkymui, rūšio sienų ir lubų pataisymui, rūmų vidaus sienų išstikavimui bei dažymui, užuolaidoms,

vonijų kambarių sutvarky- mui, rūmų fasadinės sienos atnaujinimui ir kt.

Posėdžio dieną sąskaitoje turėta 50,244 dol. Tokiu bū- du šiems pagrindinio re- monto darbams dar trūksta apie 12,000 dol. Tikimasi, kad jautri šiuo klausimu

Amerikos lietuvių visuome- nės (organizacijos ir pavie- niai tautiečiai) savo auk- mis šią reikalingą sumą ne- trukus sutelks.

Dr. St. Bačkis remonto reikalu pateikė raštu pinigų- nę apyskaitą iki 1982 m. rugsėjo 25 d.

Maloniai kviečiame visus dalyvauti ATSTATYTO LAISVĖS PAMINKLO ŠVENTINIMO ŠVENTĖJE

DIEVO MOTINOS PARAPIJOJE, 18022 NEFF ROAD, CLEVELAND, OHIO

1982 SPALIO 24 DIENĄ, SEKMADIENĮ

9:30 v. r. Paminklo šventinimo iškilmės su vysk. JAMES P. LYKE.
10:00 v. r. Šv. Mišios.

4 val. Simfoninis koncertas, dalyvaujant pianistui ANTANUI SMETONAI ir CLEVELANDO FILHARMONIJS ORKESTRUI su dirigentu WILLIAM SLOCUM.

Koncerto bilietai: \$8.00, \$6.00 ir \$4.00. Pensininkams ir jaunimui pusė kainos. Vietos numeruotos — bilietus prašome rezervuoti tel.: 531-4263 arba sekmadieniais Dievo Motinos parapijos svetainėje.

Rengia DIEVO MOTINOS PARAPIJA

VYČIŲ SUVAŽIAVIMAS DAYTONE

Spalio 2-3 d. Dayton, Ohio įvyko Lietuvos Vyčių vidu- rio-centro apygardos suva- žiavimas. Kuopų atstovai dalyvavo iš Clevelando, De- troito, DuBois, Pittsburgho, ir Soutfieldo. Buvo išrinkta nauja apygardos valdyba: kun. G. Kijauskas, S. J. — dvasios vadas, Tomas Brūz- ga — pirmininkas, Eleano- ra Mantz — vicepirmininkė jaunųjų reikalams, Sofija Zager — vicepirmininkė na- rių reikalams, Marija Trai- nauskaitė — vicepirmininkė senjorų reikalams, Benedik- tas Radzevičius — sekreto- rius, Pranas Zager — izdi- ninkas, Aldona Ryan ir Magdalena Smailienė — iz- do globėjos, Jurgis Kase — tvarkos prižiūrėtojas, Ma- rija Kase — Lietuvos rei- kalų komiteto pirmininkė, Lucy Montvilla-Tabbert — kultūros komiteto pirminin- kė, Alvina Luiza — apeigų komiteto pirmininkė, Vin- cas Gražulis — spaudos rei- kalų tvarkytojas.

Šeštadienio vakarą visi delegatai ir svečiai susirin-

ko vakaronei šv. Kryžiaus parapijos salėje.

Sekmadienio rytą atsto- vai ir svečiai dalyvavo pro- cesijoje prie Trijų Kryžių šventovės. Čia pirmininkui Tomui Brūzgai skaitant mi- rusiųjų vyčių vardu ir pa- vardes, buvo uždegtos žva- kės jų atminimui.

Kun. Vaclovui Katars- kiui vadovaujant, Stephe- nas Bučmays buvo pakeltas į 3-čią Lietuvos vyčių laips- nį.

Po mišių visi susirinko bažnyčios salėj pasivaišinti tikrai lietuviškai pagamin- tu maistu, pastangomis Ma- rijos Lucas ir jos šeimos.

Tuomi suvažiavimas pa- sibaigė. Kuopų atstovai iš- siskirstė į savus miestus su mintimi, kad: "Vienybėje yra galybė".

Kitas Lietuvos vyčių vi- durio-centro apygardos su- žiavimas įvyks Detroite.

Vincas Gražulis

Skaitykit ir plătinkit
D I R V A

Superior Savings
ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ**

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

**PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI
ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS**

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

Penkiolikos metų mirties sukaktis

A. A.

IZABĖLĖS NAVICKIENĖS.

Šio mėnesio 23 d. sueina penkiolika metų kai mirė mūsų mylima žmona ir motina.

Už jos sielą bus atnašaujamos šv. Mišios abiejose lietuvių parapijų bažnyčiose Clevelande: spalio 23 d., šeštadienį, 7:30 val. ryto Dievo Mo- tinos bažnyčioje ir spalio 24 d., sekmadienį, 10:30 val. ryto šv. Jurgio bažnyčioje.

Gimines ir pažįstamus prašome prisiminti maldose.

Vyras Feliksas,
duktė Irena ir sūnus Jonas-Algirdas

CLEVELANDE ir apylinkėse

Dalis svečių parapijos šventėje. Prieky sėdi prel. J. Balkūnas, Šv. Jurgio parapijos administratorius kun. J. Bacevičius ir paskaitininkas A. Kasulaitis. D. Blynaitės nuotr.

ŠV. PRANCIŠKAUS ŠVENTĖ

ŠV. JURGIO PARAPIJOJE

Su šv. Pranciškaus švente pirmadienį, spalio 4, baigėsi šv. Pranciškaus 800-tų metų gimimo sukaktis, kurią visas krikščioniškasis pasaulis visus metus šventė ir minėjo koncertais, kongresais, kantatomis.

Šv. Jurgio parapijoje šv. Pranciškus buvo prasmingai ir jaukiai prisimintas spalio 3, po 10:30 val. šv. mišių. Sceną puošė kuklus šventojo atvaizdas, lietuviški audiniai, rudens gėlės.

Paskaitą apie šv. Pranciškų Asyžietį skaitė Algirdas Kasulaitis. Šventieji 20-to amžiaus žmogui nėra patrauklūs — jų gyvenimas ir pavyzdys neramina sąžinę, verčia susimąstyti, žvelgti į gyvenimo vertybes kitomis akimis. Paskaitininkas šv. Pranciškų pristatė patraukliai. Ryškiai pabrėžė šventojo didžią meilę Dievui, žmogui, gamtai, neturtui. Jo gilioji gyvenimo prasmė

glūdi sekime Kristaus pačiu tobuliausiu būdu — vykdydami Kristaus evangelijos žodžius, darbu, gyvenimu ir mirtimi. Jo nuoširdumas einant Kristaus keliu net ir 20-to amžiaus žmogui yra imponuojantis, nors ir buginantis.

Paskaitininko mintis deklamacija paryškino Vilija Nasvytytė su Mykolo Vaitkaus "Himnu į šv. Pranciškų" ir Leonardo Andriekaus "Šv. Damijono bažnyčiai Asyžiuje". Jautrios eilės Vilijos lūpose suskambėjo jai tipišku grožiu ir paskatinimu.

Šv. Jurgio parapijos choras, vadovaujamas Ryto Babicko, sugiedojo šv. Pranciškaus giesmę, kurią šiam chorui pritaikė Rita Kliorienė, ir didingą giesmę "O Kristau pasaulio valdove". Nors parapijiečiai ir dažni svečiai yra išlepinti choro nuoširdaus, iš širdies

giedojimo, su entuziazmu sutiko šv. Pranciškaus giesmės žodžius: "mes norim nešti tavo taiką, kur neapkanta leisk sėti tavo meilę..."

Ilgiausių metų suskambėjo visiems Pranams ir prel. J. Balkūnui jo 80 metų sukakties proga. Programai vadovavo Rimas Minkūnas.

Šv. Jurgio parapijos komiteto kultūrinė komisija vadovaujama dr. Danguolės Tamulionytės, savo sugebėjimais vis stebina ir ateityje laukiame daugiau.

Aušra

• Clevelando šaulių metinis šaudymo ir tarpkuopinių varžybų užbaigimo vakaras įvyks š. m. spalio 23 d., 7 val. vak. Lietuvių namuose.

Meninę programą atliks Clevelando Pilėnų tunto skautų oktetas "Budėk", vadovaujamas Algirdo Bielskaus. Akompanuoja muzikė Rita Kliorienė.

Po programos vakarienė ir šokiai.

Bilietai vakarui \$10.00 gaunami pas pirm. Bronių Nainį telef. 481-8472, Stepa Butrimą 481-2130, Albiną Karsoką 531-9131 ir O. Mikulskienę 268-1825.

Šauliai ir visuomenė maloniai kviečiama dalyvauti.

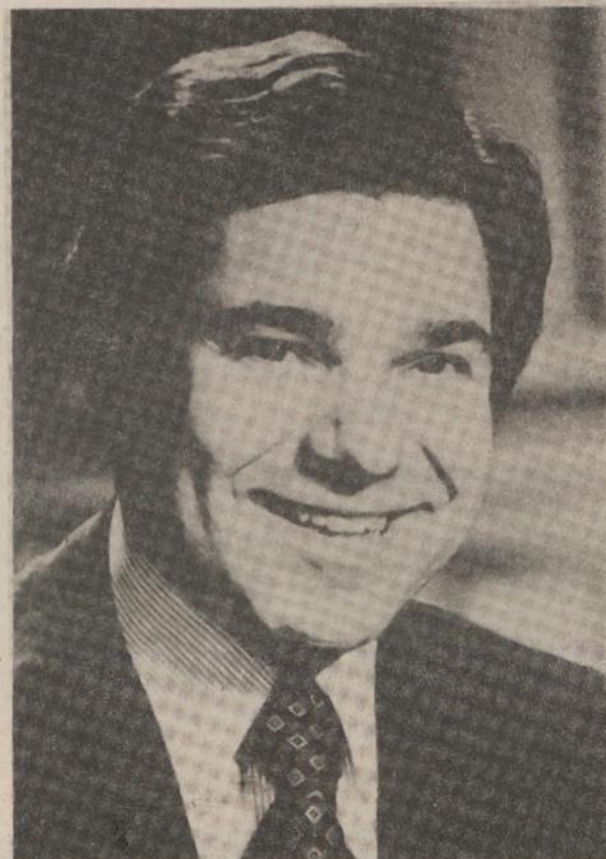
APDRAUDOS reikalais geriausius pataravimus gausite kreipdamiesi į OBELENIS apdraudos įstaigą. Skambinti ZENONUI (216) 531-2211 arba SAULIUI (216) 161-3500.

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitempia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel: (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

Išlaikykite

CUYAHOGOS APSKRITIES KONTROLIERIŲ

MATTHEW J. HATCHADORIAN

JO TARNYBINĖS PATIRTYS:

JAV karo aviacijos majoras
Apskrities tardytojo padėjėjas
JAV Teisingumo departamento
narkotikų skyriaus tardytojas
Praktikuojantis advokatas
Ohio valstijos seimelio narys

MATTHEW J. HATCHADORIAN

ŠIUOSE RINKIMUOSE REMIA:

AFL-CIO UNIJA
OHIO TAUTYBIŲ SĄJŪDIS
VOKIEČIŲ ORGANIZACIJŲ FEDERACIJA
OHIO VALSTIJOS LENKŲ AMERIKIEČIŲ KONGRESAS
VENGRŲ RESPUBLIKONŲ SĄJUNGA IR
KITOS TAUTYBĖS

LAPKRIČIO 2 DRAUGE SU SAVO
BIČIULIAIS BALSUOKITE UŽ

MATTHEW J.
HATCHADORIAN
CUYAHOGA COUNTY AUDITOR

Skelbimas apmokėtas

Citizens for Hatchadorian,
1510 Parker Dr., Mayfield Hts., Ohio

Komiteto vicepirmininkai
Zenonas Dučmanas
Vladas Plečkaitis

Šv. Jurgio parapijos choras su vadovu R. Babicku.

D. Blynaitės nuotr.

DIRVA

NAUJI VILTIES DRAUGIJOS NARIAI

Atsiliepdami į Dirvos kvietimą paremti laikraščio leidimą, į Vilties draugiją nariais įstojo šie asmenys:

Su 100 dol. įnašu — dr. K. Bobelis, St. Petersburg, Fla., Aloyzas Jančys, Gulfport, Fla., Regina Žymantaitė-Peters, New York.

Su 50 dol. įnašu — Motiejus Vaišnys, Doylestown, Pa., J. Byla, Waterbury, Ct.

Su 30 dol. įnašu — prel. Jonas Kučingis, Los Ange-

les, Cal., Andrius Mironas, Carlsbad, Ca., J. Daunoras, Oak Lawn, Ill.

Su 25 dol. įnašu — dr. A. Razma, Joliet, Ill., A. Mikulskis, Cleveland, Ohio, O. Jokūbaitienė, Cleveland, O., kum. dr. T. Žiūraitis, O. P., Washington, D. C., A. Vakselis, Richmond Hill, N. Y., dr. Dalia Kavaliūnaitė, East Haven, Ct., Alex Kazis, Hot Springs, Ark., Šarūnas Valiukėnas, Springfield, Ill., Alfonsas Tumas, Newbury Park, Ca., Aloyzas Balsys,

New York, Aloyzas Rudzitas, New York, Algirdas Leonas, Bradford, N. H., Juozas Vaineikis, Chicago, Illinois.

Be to, šie Vilties draugijos nariai papildė savo įnašus:

100 dol. Ona Biežienė, Long Valley, N. J.

Po 50 dol. — Juozas Juozaitis, Juno Beach, Fla., dr. L. Kriaučeliūnas, Chicago, Ill., Ed. Balceris, Santa Monica, Cal.

Po 30 dol. — J. Dačys, Norwood, Mass., J. Jurevičius, Chicago, Ill.

Po 25 dol. A. Juodvalkis, Chicago, Ill., Pranas Zailskas, Cicero, Ill., dr. J. Stukas, Wachung, N. J., H. Bitėnas, Elizabeth, N. J.

10 dol. V. Kasniūnas, Beverly Shore, Ind.

• **John Kancevičius**, gyv. Lawrence, Mass., ne pirmą kartą paremiąs Dirvą stambesne auka, šį kartą atsiuntė 500 dol., pastebėdamas, kad jis nepretenduoja į jokias dovanas, o tuos pinigus duodąs sunaudoti Dirvos leidimui.

Nuoširdus ačiū Dirvos rėmėjui J. Kancevičiui.

• **Naujosios Vilties žurnalas** Nr. 15 jau surinktas ir atiduotas spausdinti. Jo apimtis 200 psl., kaina 5 dol. Kai tik bus atspausstas ir įrištas, administracija jį išsiuntinės prenumeratoriams.

Pakeitusieji savo adresus, arba norintieji jį įsigyti prašomi kreiptis į administratorių Br. Kasakaitį, 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629.

MIRĖ DAILININKAS ANTANAS PETRIKONIS

Š. m. spalio 17 d. Floridoje, Juno Beach, staiga mirė plačiai žinomas dailininkas Antanas Petrikonis, sulaukęs 59 metų amžiaus.

Velionis, tiek gyvendamas Chicagoje, tiek Floridoje, kur turėjo savo galeriją, visad remdavo Dirvą, loterijai duodamas savo kūrinių.

Dirva reiškia užuojautą velionies žmonai ir artimiesiems.

ALT BANKETAS

Lietuvių visuomenė maloniai kviečiama dalyvauti Amerikos Lietuvių Tarybos ruošiamame bankete, įvyksiančiame š. m. spalio 30 d. 8 val. vak. Tautiniuose Namuose, 6422 So. Kedzie Ave., Chicagoje. Bankete Tarybos atstovai ir svečiai pagerbs ilgametį ALT informacijos direktorių kun. dr. Juozą Prunskį, jo 75 m. amž. sukaktuvių progą. Po oficialios dalies, Ažuolas Stelmokas svečius palinksmins su visų mėgiama jo muzika. Bilietų užsakymo reikalu bei kitos informacijos, darbo dienomis, nuo 10 val. ryto iki 2 val. p. p. kreiptis į ALT raštinę

DIRVOS RĖMĖJAI

Atsiliepdami į mūsų prašymą, savo auka Dirvą parėmė šie skaitytojai:

Pr. Matulionis, Sturgis .. 8.00
Dr. A. Razma, Joliet 25.00
Ed. Mazys, Stanton 15.00
H. Stasas, Cleveland 15.00
J. M. Švarcai, Wickliffe .. 25.00
J. DeRichter, Brecksville 20.00
J. Liorentas, Hollywood 15.00
A. Karklius, Cleveland .. 20.00
J. Čyvas, Cleveland 5.00
V. Panevičius, Phila. 5.00
A. Liutkus, Euclid 5.00
Gr. Žukauskas, Chicago 5.00
Dr. J. Stukas, Watchung 25.00
V. Trumpa, Santa Monica 25.00
T. Jurcys, Palos Hills 15.00
R. Valodka, Juno Beach 15.00
Pr. Damijonaitis.
Ormond Beach 10.00
J. Radas, Livonia 10.00
V. Vaškys, Crownsville .. 5.00
K. Tuskenis, Palm Beach 5.00
J. Šepetys, Detroit 15.00
D. Januta, Sauskalito 25.00
S. Vaškys,
St. Petersburg 5.00
A. Mockus, Miami 15.00
K. Gražienė, Chicago .. 25.00
T. Bartkus, Sarnia 10.00
Z. Dučmanas, Wickliffe .. 10.00
D. Gatautienė, Cleveland 5.00
A. Lauraitis,
Willow Springs 15.00
John Kancevičius,
Lawrence 500.00
R. Teisman, Dekalb 10.00
J. Cukuras, Chicago 15.00
E. Bartkus,
Beverly Shores 10.00
Dr. K. Bobelis,
St. Petersburg 110.00
G. Valūnas,
St. Petersburg 20.00
V. Apanius, Chesterland 15.00
V. Šniolis, St. Petersburg 2.00
A. Mikulskis, Cleveland 25.00

2606 West 63 g-vė, telef. 778-6900. Kitu laiku pas Radvilą tel. 737-5436. Bilietų kaina \$15.00 asmeniui.

ALT Vis. reik. kom.

WATERBURY

LIAUDIES MENO PARODA

Lietuvių Bendruomenės Waterburio apylinkės valdybos rūpesčiu ir pastangomis, visą spalio mėnesį vyksta lietuvių liaudies meno paroda, suruošta Waterburio Silas Bronson bibliotekos patalpose, Grand St. Yra surinkta ir išstatyta keliasdešimt tikrai puikių meno pavyzdžių: gintaro dirbiniai, audiniai, juostos, lėlės tautiniais rūbais, kopolytėlės, įvairiausio išdirbimo Vyčiai. Ypatingai puikios ir įdomios spalvoto medžio ir šiaudų inkrustacijos tautiniais ir religiniais motyvais. Visi kviečiami šią parodą aplankyti. Įėjimas nemokamas. (ab)

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

V. Senuta, Brockton 25.00
Č. Staniulis,
Bloomfield Hills 10.00
J. Šišas, Glendale 10.00
A. Rukšėnas, Mentor 20.00
A. Petrikonis, Juno Beach 10.00
V. Česnavičius,
Richmond Hill 23.00
M. Jasėnas, Binghamton 10.00
P. Koncė, Stockbridge .. 5.00
P. Mitalas, Philadelphia 3.00
J. Vizbaras, Dorchester 10.00
J. Nesavas, Detroit 10.00
V. Butkys, Great Neck .. 10.00
J. Černius, Hawthorne .. 20.00
K. Česna, Worcester 25.00
Č. Kiliulis, Lexington 5.00
S. Maurukas, Algonquin 10.00
Pr. Zailskas, Cicero 33.00
O. Dorn, Corning 15.00
St. Zabarauskas, Chicago 5.00
A. Juodvalkis, Chicago 25.00
O. Merkienė, Boston 3.00
P. Indreika, Pacifica 10.00
J. Dačys, Norwood 30.00
J. Deksnys, Vineland .. 10.00
A. Rudzikas, New York 25.00
St. Jurgaitis, Cleveland 10.00
J. Jurevičius, Chicago .. 30.00
K. Bartašius, Chicago 15.00
A. Barčas, Elmhurst 10.00
P. Karosas, New Britain 20.00
G. Galinauskas,
Dorchester 10.00
Br. Užemis, Hot Springs 10.00
A. Leonas, Bradford 25.00
J. Vaineikis, Chicago 25.00
P. Matas, Cleveland 10.00
A. Navikas, Wilkes-Barre 5.00
Vl. Civinskas, Chicago .. 50.00
I. Kučiauskas, Baltimore 5.00
A. Vakselis,
Richmond Hill 25.00
A. Tumas,
Newsbury Park 25.00
L. Raslavičius, Elk Grove 15.00
Dr. D. Kavaliūnaitė,
East Haven 25.00
J. Ramanauskas, Elizabeth 5.00
J. Budrienė, Strongsville 10.00
C. Modestas, Chicago 20.00
K. Leknius, Shelby 5.00
B. Malcanienė, Cleveland 10.00
E. Šilgalis, Baltimore 5.00
F. Valentukevičius,
Nashua 3.00
A. Kazis, Hot Springs 25.00
Š. Valiukėnas, Springfield 30.00
L. Skipitis, Chicago 5.00
L. Jurkūnas, Berwyn 10.00
Vl. Kalytis, Great Neck 30.00
St. Pangonis, Omaha 20.00
M. Aglinskas, Pittsburgh 10.00
J. Briedis,
W. Bloomfield 25.00
J. Račius, Phoenix 5.00
J. Kiznis, Brooklyn 3.00
E. Bobelis, W. Hartford 25.00
Vl. Vasikauskas,
New York 5.00
J. Daunoras, Oak Lawn 30.00
A. Simutis, E. Rockaway 25.00
A. Kalvaitis, Chicago .. 15.00
K. Jankūnas, Lodi 5.00
A. Balsys, New York .. 25.00
L. Nagevičius, Parma .. 5.00
J. Byla, Waterbury 50.00
L. Leščinskis, Detroit .. 5.00
J. Petružis, Milton 25.00
J. Diamantis, Princeton .. 3.00
M. Vitkus, Bay Harbor .. 10.00
J. Tūbelienė, Putnam 15.00
Br. B. Kasakačiai,
Chicago 30.00
P. Malėta, Chicago 10.00
J. Miežaitis,
Ormond Beach 10.00
Ig. Verbyla, Cleveland .. 10.00
G. Stančienė,
Mount Vernon 20.00
Dr. L. Kriaučeliūnas,
Palos Park 50.00
J. Augustinavičius,
Cleveland 10.00
T. Bogušas, Boston 10.00
C. Vilčinskis, Redding .. 5.00
V. Jankūnas, Rochester 10.00
L. Puskepalaitienė,
Dearborn 50.00
E. Venclovienė, Margate 10.00
Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Nuolatiniam Dirvos laikraščio rėmėjui

A. A.

DAIL. ANTANUI PETRIKONIUI

staiga mirus, jo žmonai LIUCIJAI, dukrai ANGELEI ir jos vyrui JURGIUI, broliams VIKTORUI ir dr. JONUI su šeima Amerikoje, MIKUI ir seseriai ALBINAI su šeima Lietuvoje ir kitiems giminėms bei artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Elena ir Kazimieras
P o c i a i

Netekus mylimo asmens

A. A.

KAZIO KAZLAUSKO,

jo žmonai SOFIJAI, vaikams — KESTUČIUI, ALGIRDUI ir ŽIBUTEI bei seseriai LIUCIJAI RIMKUVIENEI nuoširdžią užuojautą reiškiamo ir kartu liūdime

V. Banevičius
G. A. Dilbai
A. Mošinskienė
V. P. Vaškiai

Mirus ALT S-gos Philadelphijos skyriaus nariui

A. A.

KAZIUI KAZLAUSKUI,

jo žmonai, SOFIJAI, vaikams, seseriai ir giminėms gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

ALT S-gos Philadelphijos
Skyrius